

2002

A A S T A A R U A N N E

A N N U A L R E P O R T

STATISTIKAAMET
STATISTICAL OFFICE
OF ESTONIA

SISUKORD

Põhieesmärgid ja prioriteedid	1
Statistikaameti olulised sündmused 2002. aastal	3
Keskkonnastatistika	4
Rahvastiku- ja sotsiaalstatistika	5
Hinnastatistika	8
Makromajandusstatistika	10
Ettevõtlusstatistika	12
Põllumajandusstatistika	16
Piirkondlik statistika	18
Tooted ja tarbijad	19
Klassifikaatorid	24
Küsitajate võrk	24
Infotehnoloogia ja infosüsteemid	25
Rahvusvaheline koostöö	26
Töötajad	28
Statistikaameti struktuur	29

CONTENTS

Objectives and priorities	31
Important events of the Statistical Office of Estonia in 2002	33
Environment statistics	34
Population and social statistics	35
Price statistics	38
Macroeconomic statistics	40
Enterprise statistics	42
Agricultural statistics	46
Regional statistics	48
Products and consumers	49
Classifications	54
Interviewers Set Section	54
Information technology and information systems	55
International co-operation	56
Staff	58
Structure of the Statistical Office	59

PÕHIEESMÄRGID JA PRIORITEEDID

Statistikaameti 2002. aasta põhieesmärgid ja prioriteedid olid järgmised:

- korraldada Vabariigi Valitsuse kinnitatud loetelu alusel 2002. aasta riiklikud statistilised vaatlused;
- avaldada statistikaväljaanded ja pressiteated vastavalt 2002. aasta ajakavale;
- avaldada 2001. aasta põllumajandusloenduse tulemusi;
- avaldada 2000. aasta rahva ja eluruumide loenduse tulemusi;
- rakendada riiklike statistiliste vaatluste korraldamisel rahvusvahelisi klassifikaatoreid.

Statistikaameti olulisi ülesandeid viimastel aastatel on olnud viia riiklik statistika vastavusse Euroopa Liidu õigusaktide nõuetega. 2002. aastal pälvis Statistikaameti tegevus selles valdkonnas korduvalt hea hinnangu. Euroopa Liidu statistikaameti (Eurostat) eksperdina ajakohastas Hilkka Vihavainen Soome Statistikeskusest Statistikaameti üldhindamist. Üldhindamise tulemused olid positiivsed. Eurostati missioon ja Euroopa Liidu – Eesti assotsiatsioonilepingu alakomitee istung andsid Statistikaameti tegevusele hea hinnangu ning tõstsid esile saavutusi. Samuti märkis statistika edusamme Euroopa Komisjoni 2002. aasta aruanne Eesti kohta.

2002. aastal jätkus lülitumine Euroopa Liidu statistikasüsteemi. Teist korda said Euroopa Liidu kandidaatriigid võimaluse esitada ettepanekuid ja kommentaare Euroopa statistikasüsteemi (ESS) 2003.–2007. aasta strateegilise plaani kohta.

Oluliseks tähiseks Euroopa Liiduga lõimumisel oli kandidaatriikide esmakordne võimalus avaldada arvamust statistikaprogrammi komitee koosolekul käsitletavate õigusaktide ja muude dokumentide kohta. Statistikaamet edastas oma arvamused ja ettepanekud Eurostatile ja sai tagasisidet Euroopa Liidu riikide ja kandidaatriikide arvamustest.

2002. aastal hakkas Eurostat esimest korda koguma ka Euroopa Liidu kandidaatriikidelt infot struktuuriindikaatorite kohta. Koordineerimistöö tulemused avaldatakse Euroopa Komisjoni 2003. aasta kevadaruande statistikat käsitlevas lisas.

Statistikaamet arendas ja täiendas avalikku andmebaasi.

2003. aasta riiklikud statistilised vaatlused kavandati ja vaatluste kirjeldused ühtlustati statistilise infosüsteemi metaandmete süsteemi abil.

Statistikaamet koostas ulatusliku dokumendi “Tegevuskava riskide hajutamise kohta”. Tegevuskava hõlmab 75 võimaliku riski kirjeldust Statistikaameti töös ja meetmed riskide ohjamiseks. Täpsustati ja ajakohastati asjaajamis- ja sisekorda ning muid Statistikaameti tegevust korraldavaid dokumente.

Aasta lõpul kinnitas Rahandusministeerium Statistikaameti uue struktuuri. Uus struktuur aitab Statistikaameti tööd tõhustada.

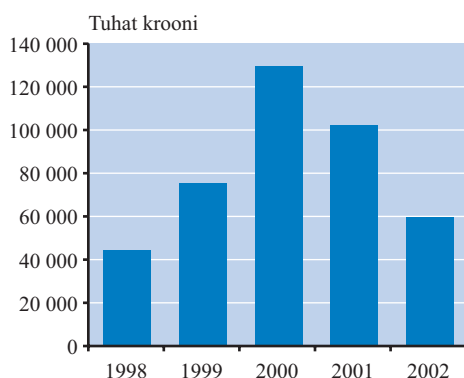
Statistikaameti kulud riigieelarvest, 1998–2002 (tuhat krooni)

Kululiik	1998	1999	2000	2001	2002
Tegevuskulud	44 279,0	75 262,6	129 345,9	102 092,1	59 376,3
personalikulud	22 408,6	29 034,5	87 455,3	67 461,9	38 945,6
majanduskulud	7 336,4	16 861,8	20 280,5	19 370,0	12 674,6
infotehnoloogia	945,0	8 274,5	6 021,9	4 605,6	3 974,1
eurointegratsioon	675,0	500,0	–	–	–
riigi poolt ostetavad	12 914,0	20 591,8	15 588,2	10 654,6	3 782,0
tööd ja teenused					
Kapitalikulud	1 669,4	2 240,1	1 619,3	2 800,0	1 100,0
kapitaalremont	1 500,0	1 200,0	1 600,0	2 800,0	1 100,0
soetused	169,4	1 040,1	19,3	–	–

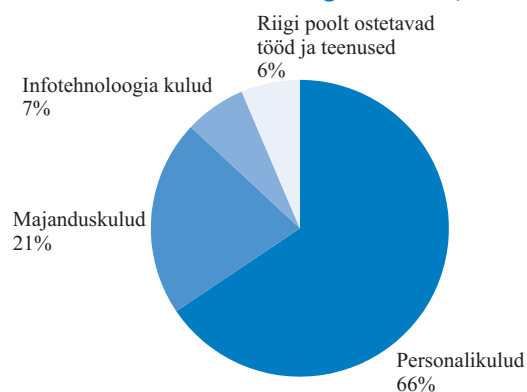
STATISTIKAAMETI OLULISED SÜNDMUSED 2002. AASTAL

11.–12. veebruar	Eurostati ekspert Hilikka Vihavainen Soome Statistikeskusest üldhindas Statistikaametit. Positiivsed tulemused avaldati aprillis aruandes
25. märts	Ilmus kogumik “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. III. Sünnikoht ja ränne. <i>2000 Population and Housing Census. III. Place of Birth and Migration</i> ”
15. aprill	Avalikus andmebaasis avaldati 2000. aasta rahvaloenduse andmed
30. mai	Ilmus kogumik “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. IV. Haridus. Usk. <i>2000 Population and Housing Census. IV. Education Completed. Religion</i> ”
28. juuni	Ilmus kogumik “2001. aasta põllumajandusloendus. I. Üldandmed. Taimekasvatus. Loomakasvatus. <i>2001 Agricultural Census. I. General Data. Crop Production. Livestock</i> ”
5. juuli	Eurostati missioon ja Euroopa Liidu – Eesti assotsiatsioonilepingu alakomitee istung hindasid Statistikaameti tegevust EL nõuetega vastavusse viimisel positiivselt
18. september, 24. september	Avalikus andmebaasis avaldati 2001. aasta põllumajandusloenduse üldandmed ja andmed loomakasvatuse kohta
27. september	Ilmus kogumik “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. V. Perekonnaseis ja sündimus. <i>2000 Population and Housing Census. V. Marital Status and Fertility</i> ”
9. oktoober	Avaldati Euroopa Komisjoni 2002. aasta eduaruanne Eesti kohta, kus hinnati positiivselt Statistikaameti saavutusi
17. oktoober, 26. oktoober	Avalikus andmebaasis avaldati 2001. aasta põllumajandusloenduse andmed taimekasvatuse kohta
5. november	Valitsus kinnitas 2003. aasta riiklike statistiliste vaatluste loetelu
23. detsember	Ilmus kogumik “2001. aasta põllumajandusloendus. II. Põllumajandusmasinad ja -seadmed. Hoidlad. Loomakasvatushooned. <i>2001 Agricultural Census. II. Agricultural Machinery and Equipment. Storages. Animal Husbandry Facilities</i> ”
30. detsember	Ilmus kogumik “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. VI. Leibkond. <i>2000 Population and Housing Census. VI. Household</i> ”

Statistikaameti tegevuskulud, 1998–2002

Statistikaameti tegevuskulud, 2002

Jätkusid pidevvaatlused

Keskkonnastatistika tootmiseks korraldas Statistikaamet 2002. aastal 20 riiklikku statistilist vaatlust, millega koguti andmeid keskkonnale inimtegevuse käigus avaldatud mõju ja keskkonna parandamise meetmete kohta. Et iseloomustada inimtegevuse mõju keskkonnale, rakendas Statistikaamet ka 2002. aastal kolmemõõtmelist näitajate-maatriksit, mis kajastab järgmisi inimese põhjustatud keskkonnaprobleeme: bioloogilise mitmekesisuse kadumine, jäätmed, kliimamuutus, linnastumine, osoonikihi hõrenemine, ressursside kasutamine, toksilised kemikaalid, vee saastumine ja veevarude vähenemine, õhu saastumine.

Keskkonna seisundist järjepidevaks teavitamiseks avaldas Statistikaamet kuukirja Eesti Statistika. *Estonian Statistics* igas numbris õhu ja sademete saastatuse andmed.

Ilmus säästva arengu statistika kogumik

Ühiskonna säästev areng eeldab sotsiaal- ja majandusnäitajate kõrval ka keskkonna-näitajate arvestamist. Oma panuse sellesse annab Statistikaameti kogumik "Säästva arengu näitajad. *Indicators of Sustainable Development*", mis ilmus 2002. aastal. Mõneti oli kogumiku koostamine ja kirjastamine ajendatud 2002. aasta sügisel peetud ÜRO säästva arengu maailmakonverentsist, mis võttis kokku kümne aasta jooksul saavutatu ning kavandas edasist tegevust. Kogumiku eesmärk on teha kokkuvõtteid Rio de Janeiro 1992. aastal heakskiidetud säästva arengu tegevuskava *Agenda 21* täitmisest Eestis. Aluseks on võetud ÜRO säästva arengu näitajate loend. See kogumik on Eesti säästva arengu strateegia koostamise aluseid. Statistika on esitatud nii riigi kui ka regionaalsel tasandil. Toodud on rahvusvahelisi võrdlusi. Iga näitaja sisu avab definitsioon, samuti on iga näitaja põhjal esitatud lühike analüütiline ülevaade, mis toob välja seose säästva arenguga ja arengutrendi.

Statistikaamet koostas ÜRO säästva arengu maailmakonverentsile Eesti 2002. aasta säästva arengu aruande keskkonnaosa.

Keskkonnastatistikat esitab avalik andmebaas (statistika andmebaas ja regionaalarengu andmebaas) (www.stat.ee). 2002. aasta lõpus oli selles 16 keskkonnastatistika tabelit. Esindatud olid järgmised valdkonnad: keskkonnakaitse ja järelevalve, keskkonnaseisund, loodusvarad ja nende kasutamine, surve keskkonna seisundile.

Keskkonnastatistika väljaanded 2002. aastal**aastakogumikud**

Keskkond. 2001. *Environment*

Taimekaitsevahendite kasutamine. 2001. *Use of Pesticides*

taskuteatmik

Keskkond arvudes. 2001. *Environment in Figures*

kogumik

Säästva arengu näitajad. *Indicators of Sustainable Development*

Rahvastiku- ja sotsiaalstatistika tootmiseks korraldas Statistikaamet 2002. aastal 55 vaatlust. Rahvastiku- ja sotsiaalstatistikal on kolm andmeallikat: loendus, sündmusstatistika ja valikuuringud. Uuringuobjektid on inimene või leibkond ning institutsioon (asutus).

Jätkusid pidevuuringud

2002. aastal jätkus kaks pidevuuringut — töäjõu kvartaliuuring ja leibkonna eelarve uuring. Töäjõu-uuringu eesmärk on anda tarbija kasutusse töötuse ja hõive lühiajastatistikat. Juba 2001. aastal oli töäjõu-uuringu põhiküsimustik Euroopa Liidu õigusaktide nõuete kohane. Peale töäjõu-uuringu põhiküsimustiku koguvad Euroopa Liidu riigid andmeid ka lisamooduliga (*ad hoc module*). Niisugune moodul on ka Eesti töäjõu-uuringu küsimustikus. 2002. aastal uuris Statistikaamet selle abil pikaajaliste tervishäirete mõju töövõimele. Eesti statistikatarbijate soovil koguti töäjõu-uuringuga lisainfot elukohavahetustest aastatel 1989–2002 ja noorte tööturule siirdumisest. Uuringu väljundeid on aastakogumik “Töäjõud. *Labour Force*”.

Leibkonna eelarve uuringu eesmärk on saada ülevaade elanike kulutustest ja tarbimisest ning selle muutustest. Uuringu tulemusi on kasutatud mitmel eesmärgil. 2002. aastal tegi Statistikaamet 1989. ja 2000. aasta rahvaloenduse vaheliste aastate korrigeeritud rahvaarvudest lähtudes leibkonna sissetuleku ja kulutuste ümberarvutused aastate 1996–2001 kohta. Leibkonna eelarve uuringu väljundeid on aastakogumik “Leibkonna elujärg. *Household Living Niveau*”. See annab tarbijale põhjaliku ettekujutuse aasta jooksul toimunud muutustest ja mõne valdkonna olulisematest trendidest.

Katsetati sotsiaaluuringut

Sotsiaaluuringu objekt on eelkõige majanduslik heaolu, mis on ühelt poolt seotud inimese perekonna, hariduse, tööelu ja elukohaga ning teiselt poolt tema tööotsingute, täienduskoolituse, töö ja sissetuleku, tervise ja sotsiaalsete kontaktidega. Niisiis on heaolu mõiste lai. Seepärast on sotsiaaluuringu küsimustikus sündmuslooline osa, mis võimaldab saada andmeid nii inimeste lapsepõlvkodu, haridus- ja töötee kui ka rände kohta. Üksikasjalikumaid andmeid saadakse lisamoodulite süsteemiga, mis igal aastal vastavalt riigi tellimusele varieerub.

2002. aastal korraldati sotsiaaluuringu pilootküsitlus ja analüüsi selle tulemusi. Jätkusid paneelküsimustiku, s.t püsivastajaskonnale mõeldud küsimustiku koostamine ja baasuuringu küsimustiku evalveerimine. Teine pilootküsitlus tehakse 2003. aastal. Sotsiaaluuringu osiseid on Euroopa Liidu statistikaameti (Eurostat) eestvedamisel

Statistikaameti omatulude arvel tehtud kulutused ja sihtotstarbelised kulutused, 1998–2002 (tuhat krooni)

Liik	1998	1999	2000	2001	2002
Omatulude arvel tehtud kulutused	836,4	706,8	1 253,8	1 421,4	1 301,8
Sihtotstarbelised kulutused	4 604,9	16 985,2	2 938,7	4 261,0	10 999,5
Phare, Eurostat	2 541,9	15 176,2	2 275,0	3 768,6	10 477,7
UNICEF	21,2	44,0	54,1	–	53,9
Maaüldmapank	1 597,4	511,7	–	–	–
Uuringud (küsitlajate võrgu tööd)	444,4	1 253,3	609,6	492,4	457,9

alustatud uus sissetuleku ja elamistingimuste uuring, milles on rõhuasetus aastasissetuleku ja maksude uurimisel. Metoodika vallas tuleb välja töötada aastasissetuleku definitsioon ja andmete võrreldavus teiste riikidega.

Heaolu analüüs annab ühiskonnas toimuvatest protsessidest mitmekülge ja sidusa ülevaate.

Kaante vahele jõudis sotsiaalse kaitse statistika metoodika

Aasta algul valmis metoodiline materjal “Sotsiaalse kaitse kulutused. Arvepidamise metoodika”, milles esitati ka 1999. aasta kulutused. 2002. aastal arvutati 2000. ja 2001. aasta sotsiaalse kaitse kulutused. Põhjamaade eestvedamisel valmistati ette Balti riikide ja Põhjamaade sotsiaalse kaitse süsteeme võrdlevat kogumikku “*Nordic/Baltic Social Protection*”, mis ilmub 2003. aastal.

Statistikaamet töötas koos Tööinspeksiooniga välja tööõnnetuste ja kutsehaiguste statistika metoodika. Alates 2003. aastast võttis Tööinspeksioon selle andmete kogumisel ja kodeerimisel aluseks.

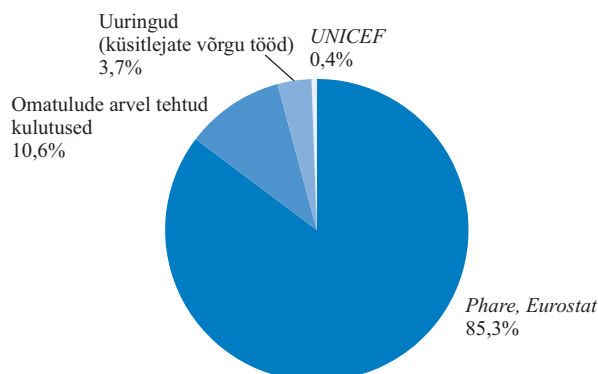
Koostöös valmisid statistikakogumikud

Soopõhise statistika valdkonnas jõudis Rootsi Statistika Keskbüroo eestvedamisel korraldatud Eesti, Läti ja Leedu koostööprojekt reaalse tulemuseni. 2002. aasta lõpus ilmus kogumik “*Women and Men in Baltic Countries 2002*”, millega saab tutvuda Statistikaameti teabekeskuses.

Statistikaamet korraldas 2001.–2002. aastal Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja EAS Tehnoloogiaagentuuri tellimisel ettevõtete innovatiivse tegevuse uuringu. See toimus Euroopa Liidu riikides ja kandidaatriikides ühel ajal. Võrreldavuse tagamiseks järgiti Euroopa Komisjoni ühtset metoodikat. Eesti Tuleviku-uuringute Instituut koostas ja avaldas uuringu andmete põhjal Statistikaameti osalemisel analüütilise kogumiku “*Innovatiivne tegevus ettevõtetes aastatel 1998–2000. Innovation in Estonian Enterprises 1998–2000*”.

2002. aastal jätkas Statistikaamet täiskasvanute koolituse rahvusvahelise uuringu andmete analüüsi. Tulemused avaldati analüütilises kogumikus “*Täiskasvanute koolitus ettevõtetes*”. Käsitlemist leiavad nii ettevõtete koolituspoliitika, kursustest osavõtt, koolitusosalad kui ka koolituskulud. Kogumik esitab ka teiste uuringus osalenud riikide andmeid.

Statistikaameti omatulude arvel tehtud kulutused ja sihtotstarbelised kulutused, 2002

Täpsustati rahvastikustatistikat

2002. aastal oli oluline töö avaldada 1989. ja 2000. aasta rahvaloenduse vaheliste aastate täpsustatud ja ühtlustatud rahvastikustatistikat. Statistika väljaannetes ja avalikus andmebaasis avaldati ühtlustatud metoodika alusel saadud sündimus- ja suremusnäitajad, rahvaarv ning rahvastiku soo- ja vanuskoosseisu andmed. Andmebaasi kõrval pakub andmete pikemaid aegridu kolmandat aastat ilmunud *CD-ROM*.

Aasta viimasest kvartalist hakati sündide, abielude ja lahutuste andmeid koostöös perekonnaseisuasutustega katseliselt koguma elektroonilisel teel. Perekonnaseisuametnike töökohad said selleks vajaliku tarkvara. Info saadetakse Statistikaametisse rahvastikuregistri andmeedastusvahenditega. Kiirinfot kalendrikuu jooksul registreeritud rahvastikusündmuste kohta avaldab avalik andmebaas.

2002. aastal jõudis lõpule 2000. aasta rahva ja eluruumide loenduse tulemuste avaldamine avalikus andmebaasis. Statistika on jaotatud üheksateistkümneks valdkonnaks. Esitatakse loendusega kogutud andmete põhjal toodetud kogu statistika rahvastiku, leibkondade ning eluruumide kohta.

Jätkus 2000. aasta rahvaloenduse tulemuste avaldamine temaatiliste kogumikena. Ilmus neli kogumikku, mis käsitlevad sünnikohta ja elukohta 1989. aasta loenduse ajal; haridustaset ja suhtumist religiooni; seaduslikku ja tegelikku perekonnaseisu, laste arvu ning leibkondi. Kogumikud avaldati trükis ja esitati *pdf*-väljaandena ka veebilehel.

Rahvastiku- ja sotsiaalstatistikat esitab avalik andmebaas (statistika andmebaas ja regionaalarengu andmebaas) (www.stat.ee). 2002. aasta lõpus oli selles 134 rahvastikustatistika tabelit, mis käsitlevad demograafilisi põhinäitajaid ja rahvastikusündmusi, ja 290 sotsiaalstatistika tabelit, mis käsitlevad elamistingimusi, haridust, sissetulekut ja kulutusi, tervishoidu jpm. Rahvaloenduse statistikat pakkus 183 tabelit. Kajastatud olid rahvus, emakeel, kodakondsus, haridus, võõrkeelte oskus, elatusallikad, leibkonnad, perekonnad, majanduslikult aktiivne rahvastik jpm.

Rahvastiku- ja sotsiaalstatistika väljaanded 2002. aastal

aastakogumikud

Haridus. 2001/2002. *Education*

Kultuur. 2001. *Culture*

Leibkonna elujärg. 2001. *Household Living Niveau*

Rahvastik. 2001. *Population*

Rahvastiku vanuskoosseis. Linnad ja maakonnad. 1. jaanuar 2002. *Population Age Structure. Cities and Counties. 1 January 2002*

Töäjõud. 2001. *Labour Force*

muud kogumikud

2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. III. Sünnikoht ja ränne. *2000 Population and Housing Census. III. Place of Birth and Migration*

2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. IV. Haridus. Usk. *2000 Population and Housing Census. IV. Education Completed. Religion*

2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. V. Perekonnaseis ja sündimus. *2000 Population and Housing Census. V. Marital Status and Fertility*

2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. VI. Leibkond. *2000 Population and Housing Census. VI. Household*

Täiskasvanute koolitus ettevõtetes

2002. aastal jätkas Statistikaamet järgmiste hinnaindeksite avaldamist: tarbijahinnaindeks, tööstustoodangu tootjahinnaindeks, ekspordihinnaindeks, impordihinnaindeks, ehitushinnaindeks, remondi- ja rekonstrueerimistöde hinnaindeks, põllumajanduse tootjahinnaindeks ja põllumajanduse tootmisvahendite ostuhinnaindeks.

Ajakohastati hinnaindeksite arvutamist

Tarbijahinnaindeksi kaalusüsteemi ning arvutuste aluseks olevaid baashindu ajakohastatakse alates 2001. aastast igal aastal. 2002. aastal tehti vajalikud ettevalmistused, et minna 2003. aasta jaanuarist üle uuele, elanike 2002. aasta keskmisele kulutuste struktuurile vastavale kaalusüsteemile. Koguti baashinnad 2003. aastast tarbijahinnaindeksisse lisanduvatele kaupadele. Et võimaldada võrdlusi varasemate perioodidega, jätkati tarbijahinnaindeksi avaldamist ka baasil 1997 = 100.

Tööstustoodangu tootjahinnaindeksi arvutamise aluseks võeti alates 2002. aasta jaanuarist 2000. aasta tööstustoodangu müügi struktuur. Arvutused tehti baasil detsember 2001 = 100. Alates 2002. aastast uuendatakse tööstustoodangu tootjahinnaindeksit regulaarselt igal aastal. Et võimaldada võrdlusi varasemate perioodidega, jätkati tootjahinnaindeksi avaldamist ka baasil 1995 = 100.

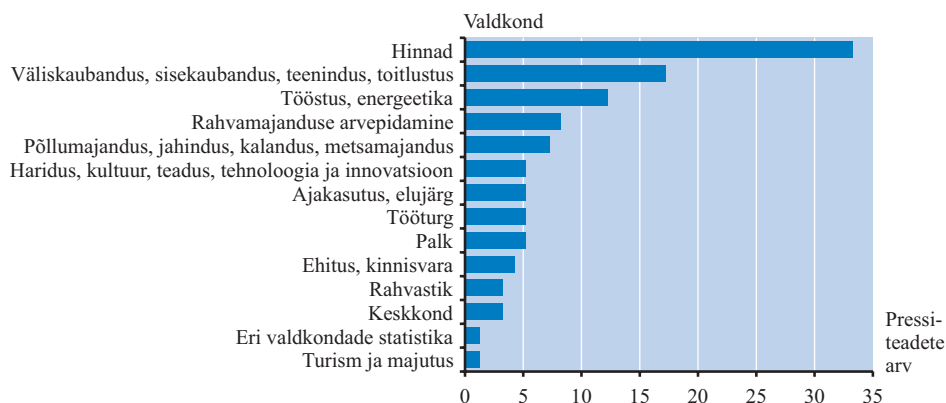
Ehitushinnaindeks ning remondi- ja rekonstrueerimistöde hinnaindeks viidi 2002. aasta I kvartalist üle baasile detsember 2001 = 100. Arvutuste aluseks on 2000. aasta ehitusplatsi otsekulude struktuur. Ehitusgruppide osatähtsus vastab 2000. aastal käikuantud pindade osatähtsusele. Baashindadeks on 2001. aasta detsembri hinnad. Et võimaldada võrdlusi varasemate perioodidega, jätkati ehitushinnaindeksi avaldamist baasil 1994 = 100 ning remondi- ja rekonstrueerimistöde hinnaindeksi avaldamist baasil 1997 = 100.

Põllumajanduse tootjahinnaindeksit ja põllumajanduse tootmisvahendite ostuhinnaindeksit avaldatakse alates 2002. aasta I kvartalist baasil 2000 = 100.

Tarbijahindade harmoneeritud indeksi põhjal võrreldakse riike

2002. aastal jätkas Eesti Euroopa Liidu riikidega võrdsetel alustel tarbijahindade harmoneeritud indeksi (*Harmonized Index of Consumer Prices — HICP*) kõigi alajaotuste kohta andmete edastamist Euroopa Liidu statistikaametile (Eurostat). Erinevalt tarbijahinnaindeksist, mille kaalusüsteem vastab Eesti elanike keskmisele kulutuste struktuurile, tuleb tarbijahindade harmoneeritud indeksis arvesse võtta Eesti territooriumil tehtud kulutused ehk lisada sissesõitnute eratarbimiskulutused. Riikide võrreldavate indeksi saamiseks on tarbijahindade harmoneeritud indeksi arvutamine rangelt reglementeeritud Euroopa Liidu õigusaktidega.

Statistikaameti pressiteated statistika valdkonna järgi, 2002

Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

Statistikaamet osaleb Euroopa võrdlusprogrammis

Statistikaamet kogub ja edastab Eurostatile Euroopa võrdlusprogrammis (*European Comparison Programme — ECP*) osalemiseks vajalikud andmed. 1999. aastal alanud ulatuslik võrdlusprogrammi reform jätkus ka 2002. aastal. Alates 2001. aasta tulemustest on kandidaat- ja liikmesriikide andmed täielikult võrreldavad. Euroopa Liidu riikides on juba aastaid kasutusel tarbekaupade hindade kogumise kolmeaastane tsükkel, kus igal aastal kogutakse kolmandiku tarbekaupade tegelikud hinnad ning kahe kolmandiku hinnatase saadakse eelmise tsükli tulemuste indekseerimisel hinnaindeksitega. Peale tarbekaupade hindade esitab Statistikaamet võrdlusprogrammi raames igal aastal järgmisi rangete reeglite järgi kokkupanud andmeid: investeerimiskaupade hinnad, ehitusprojektide maksumused, hinnaindeksid, keskmised palgad, keskmised üürid ja detailne tarbimise meetodil arvatud sisemajanduse koguprodukt.

2002. aastal esitati kõik nõutud andmed vastavalt Eurostati ajagraafikule.

Hinnastatistikat esitab statistika andmebaas (www.stat.ee). 2002. aasta lõpus oli selles 16 hinnastatistika tabelit.

Uuriti tööandja kulutusi töötajatele ja töötasu struktuuri

2002. aastal osales Statistikaamet Euroopa Liidu kandidaatriikidele korraldatud pilootprojektis “Tööandja kulutused töötajatele ja töötasu struktuur”. Tööandja kulutuste projektiosa raames esitati Eurostatile aruanded vaatluse allikate ja meetodika kohta ning kvaliteediaruanne, samuti vaatluse andmed. Töötasu struktuuri uurimiseks koostati aruandevorm, millega koguti katseliselt andmeid 15 ettevõttelt. Saadud tulemused töödeldi ja analüüsiti. Eurostatile esitati aruanne, mis kajastas pilootuuringu tulemusi, meetodikat ning allikaid.

Palgastatistikat esitab avalik andmebaas (statistika andmebaas ja regionaalarengu andmebaas) (www.stat.ee). 2002. aasta lõpus oli selles 19 palgastatistika tabelit.

Hinna- ja palgastatistika väljaanded 2002. aastal

aastakogumikud

Palk. 2001. *Wages and Salaries*

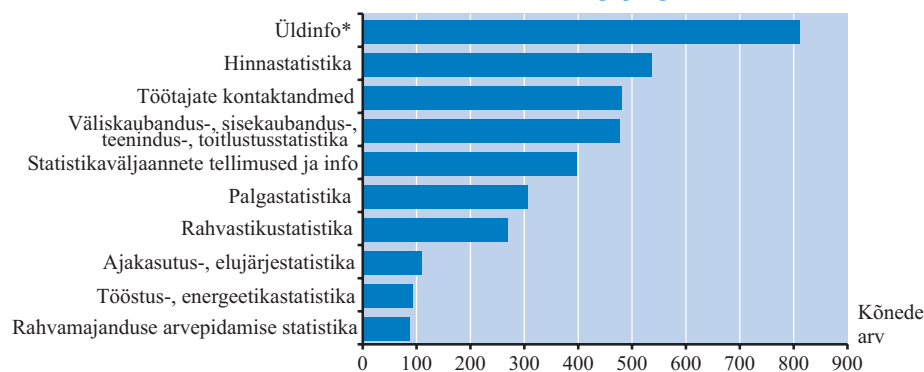
Tunnipalk. 2001. *Hourly Wages and Salaries*

kvartalibülletäänid

Ehitushinnaindeks

Palk. *Wages and Salaries*

Statistikaameti infotelefoni kõned küsitava info liigi järgi, 2002

* Statistikaameti töökorraldus, meetodika, klassifikaatorid, veebileht, avalik andmebaas jm. Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

Esimest korda avaldati finantskontod

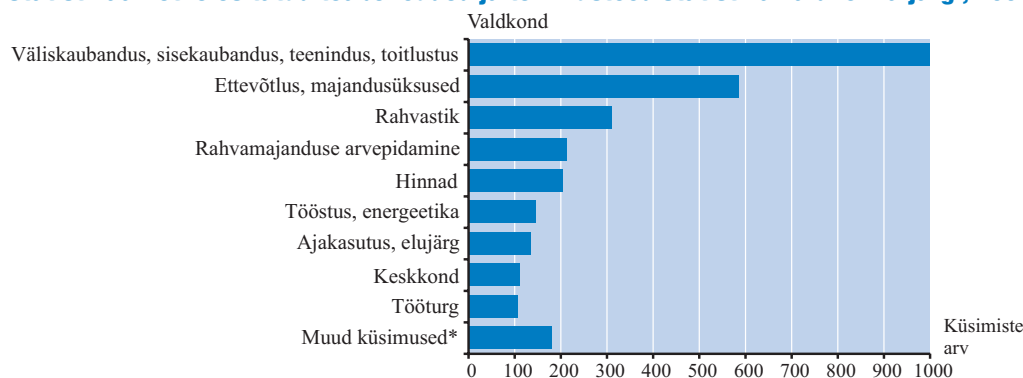
Finantskontod on osa rahvamajanduse arvepidamise kontode süsteemist. Nad annavad ülevaate majanduse sektoritest ja allsektoritest, nende finantsvarast ja kohustustest ning omavahelistest ja rahvusvahelistest seostest. Statistikaamet hakkas finantskontosid koostama 1996. aastal, lähtudes nõudest harmoneerida statistika Euroopa Liidu statistikaga. Euroopa Liidu statistikaametile (Eurostat) saadeti finantskontod eksperimendi korras nii 1996. kui ka 1997. aastal. Esimest korda avaldati finantskontod 2002. aastal kogumikus “Eesti rahvamajanduse arvepidamine. 2000. *National Accounts of Estonia*” ja need olid koostatud 2000. aasta kohta. Avaldamiseni jõuti tänu 2001. aastal Statistikaameti ja Eesti Panga vahel sõlmitud kokkuleppele finantskontode koostamise kohta. Koostöö tulemusena valmisid ESA 95 (Euroopa Liidu rahvamajanduse arvepidamise reeglite ja definitsioonide kogumik “*European System of Accounts. ESA 1995*”) nõuete kohased finantskontod, mis on balansseeritud ja kooskõlas nii rahvamajanduse arvepidamise kapitalikonto lõpus saadud tulemuse kui ka maksebilansiga.

Esimest korda ilmus sisend-väljundtabelite kogumik

Sisend-väljundtabelid on toodete või majandusharude järgi koostatud maatriksid, mis kirjeldavad detailselt kodumaiseid tootmisprotsesse ja rahvamajanduse tehinguid toodetega. Nad on pakkumise ja kasutamise tabelite kõrval rahvamajanduse sisend-väljundraamistiku üks osa ning Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi ESA 95 integreeritud osa. Pakkumise ja kasutamise tabelites luuakse statistiliste näitajate abil seosed toodete ja majandusharude vahel, sisend-väljundtabelites luuakse seosed tootelt tootele ja majandusharust majandusharusse. Pakkumise ja kasutamise tabelite ülesanne on integreerida sisemajanduse koguprodukti arvutamisel tootmise ja tarbimise meetod, leida andmeallikates puudused ja ühildamatus ning arvutada ja tasakaalustada püsivhindades põhinäitajad. Sisend-väljundtabeleid kasutatakse peamiselt majandusanalüüsis.

Statistikaametil valmisid 2002. aastaks sisend-väljundtabelid 1997. aasta kohta. Tabelid on koostatud toodete kaupa ning agregeeritud 60 toote tasemeni. Tulemused on saadud alushindades pakkumise ja kasutamise tabelite teisendamisel matemaatiliste meetoditega. Peale toodetevahelisi tehnoloogilisi seoseid kirjeldava sümmeetrilise sisend-väljundtabeli on koostatud ka kodumaise toodangu ja impordi kasutamise sisend-väljundtabelid toodete kaupa. 1997. aasta sisend-väljundtabelid avaldati 2002. aastal kogumikus “Sisend-väljundtabelid. 1997. *Input-output tables*”.

Statistikaametile esitatud teabenõuded ja tellimustööd statistika valdkonna järgi, 2002

* Statistikaameti töökorraldus, metoodika, klassifikaatorid, veebileht, avalik andmebaas jm. Toodete ja tarbijate kohta vt lk 19–23.

Sisemajanduse koguprodukti andmed avaldati 2000. aasta püsivhindades

2002. aasta juunis avaldas Statistikaamet 2000. aasta püsivhindadesse ümberarvutatud sisemajanduse koguprodukti (SKP) andmed kogu aegrea ulatuses ehk alates 1993. aastast. Ümberarvutamisel rakendati Põhjamaade meetodit, mille järgi arvutatakse baasaastale eelnenud perioodi andmed sama metoodikaga kui baasaastale järgnenud perioodide andmed. Kogu aegrea ulatuses kasutatakse üht baasaastat ning vastavat hindade suhtelist struktuuri.

Seni oli Eestis püsivhindades esitatud SKP arvutamise baasaastaks olnud 1995. aasta. Fikseeritud baasaastat kasutab enamik Euroopa Liidu kandidaatriike ning seda vahetatakse üldjuhul viie aasta järel. Tõenäoliselt ei saa 2000. aastale järgnevas baasaastaks 2005, sest liitumisel Euroopa Liiduga tuleb juurutada nn aheldamine. Aheldamise puhul ei ole fikseeritud baasaastat, sest sellena kasutatakse iga järjestikust kalendriaastat. Nii saab tegelikke muutusi täpsemalt mõõta, sest mahumuutuste hindamise täpsus väheneb baasaastast kaugenemisel.

Leibkonna eelarve uuringu tulemuste põhjal hinnatakse eratarbimiskulutusi

2002. aasta suvel jõudis lõpule Eurostati projekt "Leibkonna eelarve uuringu tulemuste kasutamine eratarbimiskulutuste hindamisel", milles osales ka Statistikaamet. Eesmärk oli parandada leibkonna eelarve uuringuga kogutud andmete kvaliteeti, võrreldes neid administratiivsete andmeallikate andmetega. Eestis kasutati selleks Maksuametist saadud andmeid üksikisikute kogutulu kohta tulugrupiti. Projekti eksperdid hindasid tulemused heaks. Seetõttu võib nende tulemuste põhjal hakata eratarbimiskulutusi hindama.

Makromajandusstatistikat esitab avalik andmebaas (statistika andmebaas ja regionaal-arengu andmebaas) (www.stat.ee). 2002. aasta lõpus oli selles 84 makromajandusstatistika tabelit. Esindatud olid järgmised valdkonnad: rahvamajanduse arvepidamine, rahandus, väliskaubandus.

Makromajandusstatistika väljaanded 2002. aastal

aastakogumikud

Eesti rahvamajanduse arvepidamine. 2000. *National Accounts of Estonia*
 Eesti sisemajanduse koguprodukt. 1/93–2/02. *Gross Domestic Product of Estonia*
 Väliskaubandus. 2001. *Foreign Trade*
Estonia. Latvia. Lithuania. Foreign Trade 2001

kogumik

Sisend-väljundtabelid. 1997. *Input-Output Tables*

kvartalibülletään

Väliskaubandus. *Foreign Trade*

Statistikaameti täidetud teabenõuded ja tellimustööd, 1998–2002

Aasta	Väliskaubandus- statistika tellimus Eestist	Väliskaubandus- statistika tellimus välismaalt	Teised tellimustööd ja teabenõuded Eestist	Teised tellimustööd ja teabenõuded välismaalt	Kokku
1998	316	108	248	242	914
1999	456	232	287	288	1 263
2000	546	295	400	382	1 623
2001	648	209	679	392	1 928
2002	723	252	1 017	414	2 406

Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

Ettevõtlusstatistika tootmiseks korraldas Statistikaamet 2002. aastal 59 riiklikku statistilist vaatlust järgmistes valdkondades: ettevõtete rahandus, kaubandus, teenindus, tööstus, energia, ehitus, kinnisvara, transport, side, turism ja majutus. Ettevõtlusstatistika tootmist iseloomustasid suure andmehulga edastamine Euroopa Liidu statistikaametile (Eurostat) ja majandusüksuste statistilise registri nüüdisaegse infosüsteemi juurutamine.

Kauaoodatud infosüsteem on kasutusel

2002. aasta juunis võttis Statistikaamet kasutusele majandusüksuste statistilise registri uue infosüsteemi, mis sisaldab majandusüksuste andmeid alates 1995. aastast. Senise ühe üksuseliigi (ettevõtte/asutus/organisatsioon) asemel on süsteemis ka teised vajalikud statistilised üksused. Esindatud on kõik Eestis tegutsevad majandusüksused, välja arvatud leibkonnad ja välisriikide saatkonnad. Statistilise registri infosüsteemi kasutajaid oli Statistikaametis aasta lõpus 130.

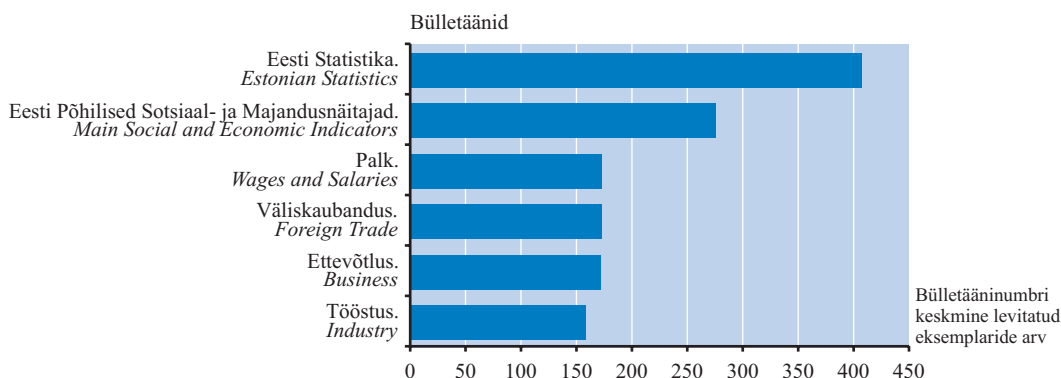
Eesti majandusüksuste statistilisele registrile anti kiitev hinnang Euroopa Liidu liikmes- ja kandidaatriikide statistikaorganisatsioonide ettevõtlusstatistika osakondade juhatajate nõupidamisel. Tõsteti esile, et Eesti registrit koostatakse ja uuendatakse väga paljude andmeallikate põhjal ning see on Euroopa Liidu nõuete kohane.

2002. aastal lõpetati edukalt Kesk-Euroopa väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete igaaastane uuring, mida kaheksa aasta kestel korraldati Eurostati koordineerimisel ja rahastamisel. 2003. aastal avaldatakse uuringu tulemused analüütilises kogumikus "Kesk-Euroopa väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted. 1995–2001. *Small and Medium Size Enterprises in Central European Countries*". Eesti uuringut iseseisvalt ei jätkata, sest see on väga kulukas.

Eurostatile edastati suur hulk andmeid

Statistikaamet on aastaid edastanud ettevõtlusstatistikat rahvusvahelistele organisatsioonidele päringute alusel. 2002. aastal edastati Eurostatile väga suur hulk andmeid: ettevõtluse kuu- ja kvartalistatistika alates 1998. aastast ja ehitusstatistika alates 1994. aastast. Ettevõtluse aastaandmestikku täiendati 1999. ja 2000. aasta andmetega. Tööstustoodete statistika edastati 2000. aasta kohta, mil selle tootmiseks andmeid ka esimest korda koguti. Väga mahukas oli esitatud transpordistatistika: viie suure sadama ning Tallinna Lennujaama kauba- ja reisijateveo andmed alates 2001. aastast. Hakati edastama ka kahe uue valdkonna — infoühiskonna ja audio-visuaalteenuste statistikat.

Enim levitatud kuu- ja kvartalibülletäänid, 18. veebruar 2003

Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

Andmebaaside ettevalmistamisel, meetodika kirjeldamisel, tarkvara kohandamisel ning juurutamisel tegid peale statistikute palju tööd metoodikud ja programmeerijad. Andmeid edastatakse nüüd korrapäraselt tarkvaraga *Stadium*, mis tagab suurte andmebaaside saatmisel elektroonilise kaitstuse.

Töötajad said uusi teadmisi ja jagasid teadmisi ka teistele

2002. aastal korraldas Statistikaamet töötajatele tõenäosusliku valikuuringu meetodite ja aegridade analüüsi kursused. Lektoriteks olid teadusnõunik Ebu Tamm Statistikaametist ja Lars-Erik Öller Rootsi Statistika Keskbüroost. Nad tutvustasid valikuuringu ja aegridade teooria põhimõtteid.

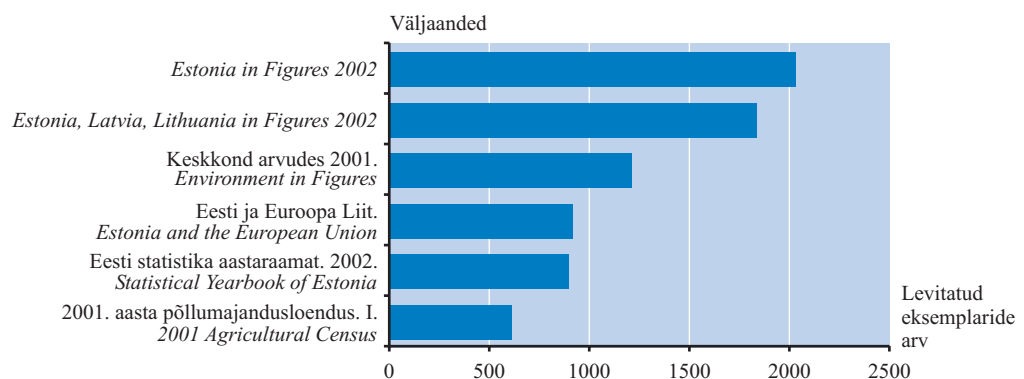
Juunis viibis Statistikaametis nädalasel õppevisiidil Albaania statistikute delegatsioon, kellele anti ülevaade ettevõtlusstatistika tootmisest. Saadud teadmiste varal on albaanlased otsustanud juurutada samasuguse kuu- ja kvartaliandmete kogumise süsteemi, kui on Eestis. Aitamaks ettevõtlusstatistika tootmist arendada ja euronõuetega kohandada, käisid Statistikaameti töötajad konsultatsioone andmas Albaanias ja Kosovos.

2002. aastal käisid ettevõtlusstatistika tootmise olukorraga tutvumas Eurostati ettevõtlusstatistika direktoraadi juhataja ja nõunik. Nad jõudsid järeldusele, et Eesti ettevõtlusstatistika on suures ulatuses Euroopa Liidu nõuete kohane ja areneb jõudsalt õiges suunas.

Andmeesitaja töö muutub lihtsamaks

Kui 2001. aastal juurutati ettevõtte kompleksne aruanne EKOMAR ja loodi võimalus esitada aruannet elektrooniliselt, siis 2002. aastal alustati ettevalmistusi veel uuenduslikuma idee teostamiseks. Otsiti võimalust teha raamatupidamisprogrammide liides, mis teeb ettevõtte raamatupidamise andmestikust otse vajalikud väljavõtted riiklikele statistilistele aruandevormidele. See lihtsustaks aruannete koostamist ja hoiaks oluliselt kokku aega. Koostöös rahvusvahelise audiitorfirmaga AS KPMG Estonia korraldati uuring raamatupidamistarkvara tarnijate ja tarbijate hulgas, et selgitada, kui paljud kasutavad raamatupidamistarkvara ning kas andmeesitajail on huvi lisavõimalust kasutada ja tarnijatel tarkvara täiendada. Mõlemad pooled olid asjast huvitatud. Projekt äratas tähelepanu Eurostati ettevõtlusstatistika direktoraadis. Samasugust tööd on alustanud ja püüdnud ellu viia ka mõned Euroopa Liidu riigid.

Enim levitatud kord aastas ilmunud väljaanded, 18. veebruar 2003

Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

2002. aastal juurutati transpordandmete elektrooniline edastamine Statistikaametile. Viis Eesti suuremat sadamat ja Tallinna Lennujaam saadavad igas kvartalis andmed sadamat või lennujaama läbinud kaupade ja reisijate kohta. Tegemist on detailsete andmetega ja suure andmehulgaga.

Koostöö teadlaste ja majandusspetsialistidega oli viljakas

Teadlased ja majandusspetsialistid kasutavad Statistikaametis toodetud ettevõtlusstatistikat üha enam uurimistöodes. Ettevõtete investeeringute statistilist andmestikku, mille Statistikaamet koostas eritellimusel, kasutas Tartu Ülikooli professor Urmas Varblane uurimistöös “Otseste välisinvesteeringute mõju siirderiikide majanduse konkurentsivõime tõstmisele”, mis kandideerib riigi teaduspreemiale. Koostöös Sampo panga analüütikutega uuendas Statistikaamet aastakogumikku “Rahandussuhtarvud. 2000. *Financial Key Ratios*”, mis sisaldab nüüd kõiki ettevõtteid iseloomustavaid suhtarve.

Kaubandus- ja turismistatistika uuenes

2002. aastal tegi Statistikaamet muudatusi kaubandusstatistika tootmises. Indeksit arvutamise baasaastaks võeti 2000. aasta. Eelmistel aastatel arvutati jaemüügi mahuindeksid eelmise kuu ja eelmise aasta vastava kuu hinnaindeksite alusel. Ümber arvutati ka varasemate aastate mahuindeksid.

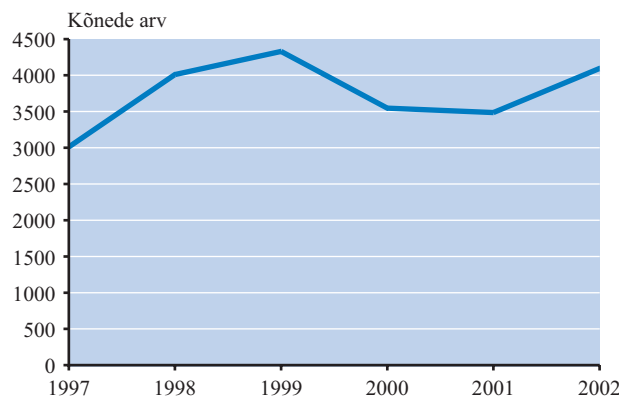
Uuendati kvartalibülletääni Kaubandus. Teenindus. *Trade. Service Activities*. Avaldati rohkem alajaotusi ja lisati hulk huvitavaid näitajaid, nagu kaubanduslik marginaal, lisandväärtus, tööjõukulu töötunni kohta, tööjõukulude tootlikkus jm. Igal kuul uuendatakse kaubandusandmeid avalikus andmebaasis.

Aastakogumikus “Turism. Majutus. 2001. *Tourism. Accommodation*” avaldati esimest korda ülevaade välisküllastajate motivatsiooniuringust. Statistikaamet korraldab uuringut koostöös EAS Turismiagentuuri ja Eesti Pangaga alates 1994. aastast igal aastal.

Esimest korda korraldati infotehnoloogia vaatlus

Tarbijad soovivad üha enam teavet infotehnoloogia kohta. Seepärast korraldas Statistikaamet 2002. aastal esimest korda vaatluse “Infotehnoloogia ettevõttes”. Eesmärk oli saada ülevaade ettevõtete infotehnoloogilisest olukorrast. Ettevõtted tundsid uuringu vastu suurt huvi ja vastasid meelsasti. Vastamata jätnuid oli vähem kui viiendik, mis on esmauuringu puhul üsna haruldane. Arvutid ja Interneti püsiühendus oli peaaegu kõigil ettevõtetel. Enamasti suheldi Interneti kaudu pankadega, kuid tegeldi ka e-kaubandusega.

Statistikaameti infotelefoni teenus, 1997–2002

Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

Avalikku andmebaasi jõudis rohkem andmeid

2002. aastal alustas Statistikaamet tööstuse ja energia kuustatistika ning tööstustoodangu kuuindeksi avaldamist avalikus andmebaasis. Seni oli avaldatud tööstustoodangu kvartaliindeksit. 2002. aastal jõudis lõppjärku lühiajastatistika aegridade korrastamine ja ümberarvestamine Euroopa Liidu nõutavate jaotuste alusel. Kasutatakse klassifikatsiooni, kus tooted on jaotatud tarbimisest lähtudes.

Esimest korda võeti tööstuse ja ehituse lühiajastatistika valimisse vaatlusüksusena ettevõtted, kellele tootmine ja ehitamine on kõrvaltegevus. Nimetatud valdkond on nüüd lühiajastatistikaga paremini hõlmatud. Avaldamist komplitseerib puuduv aegrida. Põhjalik analüüs selle kohta, kuidas andmeid avaldada ja varasemate aastatega võrrelda, on väljatöötamisel.

Täiustati aruandlust tööstustoodete statistika tootmiseks. 2001. aastal kasutusele võetud uus tööstustoodete aruanne Euroopa Liidu ühtse tööstustoodete klassifikaatori *PRODCOM* alusel leidis andmeesitajate seas elavat vastukaja. Statistikaameti töötajad said palju kasulikke kogemusi, kuidas on õigem tooteid liigitada ning aruannet lihtsam koostada.

Avalikus andmebaasis (statistika andmebaas ja regionaalarengu andmebaas) (www.stat.ee) oli 2002. aasta lõpus 174 ettevõtlusstatistika tabelit. Esindatud olid kõik ettevõtlusstatistika valdkonnad.

Ettevõtlusstatistika väljaanded 2002. aastal

aastakogumikud

- Energiabilanss. 2001. *Energy Balance*
- Ettevõtete majandusnäitajad. 2000. *Financial Statistics of Enterprises*
- Rahandussuhtarvud. 2000. *Financial Key Ratios*
- Transport. Side. 2001. *Transport. Communications*
- Turism. Majutus. 2001. *Tourism. Accommodation*

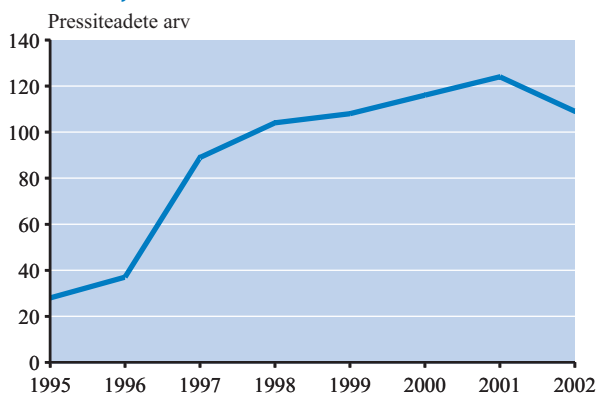
kvartalibülletäänid

- Ettevõtlus. *Business*
- Kaubandus. Teenindus. *Trade. Service Activities*
- Kinnisvaratehingud
- Transport. Side. *Transport. Communications*
- Tööstus. *Industry*

kuubülletään

- Turism. Majutus. *Tourism. Accommodation*

Statistikaameti pressiteated, 1995–2002

Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

Jätkusid pidevaatlused

Põllumajandusstatistika tootmiseks korraldas Statistikaamet 2002. aastal 17 riiklikku statistilist vaatlust. Need hõlmasid nii suuri kui ka väikesi põllumajandustootjaid, samuti põllumajandussaaduste töötlejaid. Põllumajandustootjatelt koguti andmeid maakasutuse, loomade ja lindude arvu, toodetud põllumajandussaaduste ning kasutatud väetise ja loomasööda kohta. Põllumajandussaadusi töötlevatelt ettevõtetest koguti andmeid põllumajandustootjatelt kokkuostetud loomade, lindude, piima ja teravilja kohta.

Ilmusid põllumajandusloenduse tulemusi kajastavad kogumikud

2001. aasta põllumajandusloenduse tulemusi avaldati 2002. aastal kahe kogumikuna. Esimene käsitleb põllumajanduslike majapidamiste ja kodumajapidamiste üldandmeid, taimekasvatust ja loomakasvatust ning esitab ka põllumajanduse põhinäitajate võrdluse aastate 1939–2001 kohta. Teine kogumik annab ülevaate põllumajanduslike majapidamiste põllumajandusmasinatest ja -seadmetest, hoidlatest ning loomakasvatushoonetest. Loenduse tulemusi hakati avaldama ka avalikus andmebaasis. 2002. aasta lõpus oli avalikus andmebaasis 150 põllumajandusloenduse andmetega tabelit.

Moodustati põllumajanduslike majapidamiste andmekogu

2001. aasta põllumajandusloenduse andmete põhjal moodustas Statistikaamet põllumajanduslike majapidamiste andmekogu, millest võetakse nende majapidamiste valimeid, kellelt andmeid kogutakse. Töötati välja andmekogu uuendamise põhimõtted ja vajalik tarkvara. 2002. aasta suvel korraldatud küsitlus selgitas välja pärast põllumajandusloendust asutatud majapidamised, mille andmed lisati andmekogusse. Maakasutuse andmete ja loomade arvu põhjal määrati Euroopa Liidu tüpoloogiast lähtudes nii muutunud maavaldusega majapidamiste kui ka uute majapidamiste majanduslik suurus ja tootmistüüp.

Osaleti maakatte ja maakasutuse pindalapõhises valikvaatluses

2002. aasta suvel osales Statistikaamet Euroopa Liidu riikides ja kolmes kandidaatriigis (Eestis, Sloveenias ja Ungaris) korraldatud maakatte ja maakasutuse pindalapõhises valikvaatluses. Vaatluse eesmärk oli koguda ühtse metoodika alusel andmeid maakatte, maakasutuse ja oluliste keskkonnanäitajate kohta. Peale selle loodi maastikufotode arhiiv. Kogutud andmed annavad võimaluse analüüsida maakatte ja maakasutuse muutusi Euroopas, saada võrreldavaid andmeid oluliste keskkonnanäitajate kohta ning seostada maakatte, maakasutuse ja keskkonna informatsiooni.

Statistikaameti pressiteadete saajad, 2001–2002

Liik	2001	2002
Infoagentuurid	6	6
Üleriigilised ajalehed	10	10
Maakonnalehed	10	10
Tele- ja raadiojaamad	16	16
Eesti esindused välismaal ja välisesindused Eestis	111	111
Muud	62	80
KOKKU	215	233

Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

Täpsustati ettevõtete majandusstatistikat

Põllumajandus-, jahindus-, metsamajandus- ja kalandusettevõtete 2002. aasta kvartalite majandusnäitajad avaldati avalikus andmebaasis ja kvartalibülletäänis Ettevõtlus. *Business*. 2000. aasta majandusnäitajad avaldati avalikus andmebaasis ja kogumikes “Ettevõtete majandusnäitajad. 2000. *Financial Statistics of Enterprises*” ja “Rahandussuhtarvud. 2000. *Financial Key Ratios*”. Alustati ettevalmistust põllumajanduse majandusarvestuse andmete avaldamiseks 2003. aasta aprillis.

Alates 2002. aastast arvutatakse põllumajanduse kvartali tootjahinnaindeksit ja tootmisvahendite ostuhinnaindeksit baasil 2000 = 100. Tehti ettevalmistusi põllumajanduslike hindade ja kuu hinnaindeksite avaldamiseks 2003. aastal.

Avalikku andmebaasi jõudsid esimest korda taimekasvatussaaduste ressursi ja selle kasutamise andmed. Jätkusid ettevalmistused loomakasvatussaaduste ressursi ja selle kasutamise andmete avaldamiseks 2003. aastal.

Avalikus andmebaasis (statistika andmebaas ja regionaalarengu andmebaas) (www.stat.ee) oli 2002. aasta lõpus 20 põllumajandusstatistika tabelit.

Põllumajandusstatistika väljaanded 2002. aastal

aastakogumikud

Kevadkülvipinnad 2002
Põllumajandus. 2001. *Agriculture*

kvartalibülletään

Loomakasvatus

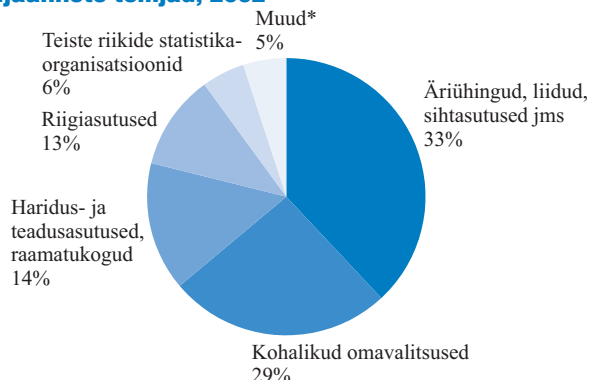
muud kogumikud

2001. aasta põllumajandusloendus. I. Üldandmed. Taimekasvatus. Loomakasvatus. 2001 *Agricultural Census. I. General Data. Crop Production. Livestock*
2001. aasta põllumajandusloendus. II. Põllumajandusmasinad ja -seadmed. Hoidlad. Loomakasvatushooned. 2001 *Agricultural Census. II. Agricultural Machinery and Equipment. Storages. Animal Husbandry Facilities*

taskuteatmik

Põllumajandus arvudes. 2001. *Agriculture in Figures*

Statistikaameti väljaannete tellijad, 2002

* Ajakirjandus, rahvusvahelised organisatsioonid, saatkonnad, välisesindused. Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

2002. aasta alguseks olid piirkondliku statistika tootmisel Statistikaametis välja kujunenud infotehnoloogilised lahendused ja seatud uued eesmärgid. Põhieesmärk oli suurendada piirkondliku statistika väljaannetes analüütilist osa ja anda nii arvandmetele lisaväärtust. Väljaannetes esitati rohkem teemakaarte ja diagramme.

Koostöös Siseministeeriumi ja Rahandusministeeriumiga koostati esimest korda regionaalarengu kogumik, mis annab ülevaate piirkondlikust arengust aastatel 1995–2000. Eelkõige lähtuti regionaalarengu strateegias seatud eesmärkidest, kuid käsitleti ka muid teemasid, nagu rahvastik, kohalikele omavalitsustele riigieelarvest antud raha ja koolivõrk. 2001. aasta piirkondlikku statistikat esitavas aastakogumikus on uus peatükk Balti riike iseloomustavate andmetega.

Koos Soome ja Eesti siseministeeriumiga täpsustati kohalike omavalitsuste vajadust piirkondliku statistika järele. Tehtud töö võimaldab järgmistel aastatel piirkondliku statistika tootmist paremini kavandada.

Arendati regionaalarengu andmebaasi. 2002. aastal lõpetati andmete üleviimine senisest baasist uue infotehnoloogilise lahendusega andmebaasi. Lisandusid uued valdkonnad, andmed Päästeameti töö ja kohalike teede kohta. Ette on valmistatud andmed riigieelarvest kohalikele omavalitsustele eraldatud raha kohta.

Eesti eelseisev liitumine Euroopa Liiduga on suurendanud Euroopa Liidu statistikaameti (Eurostat) huvi Eesti piirkondliku statistika vastu. 2002. aastal hakati koostama ülevaadet selle kohta, millised regionaalsed andmed on Eurostatis olemas.

Piirkondliku statistika väljaanded 2002. aastal

aastakogumik

Eesti piirkondlik statistika. 2001. *Regional Statistics of Estonia*

muud kogumikud

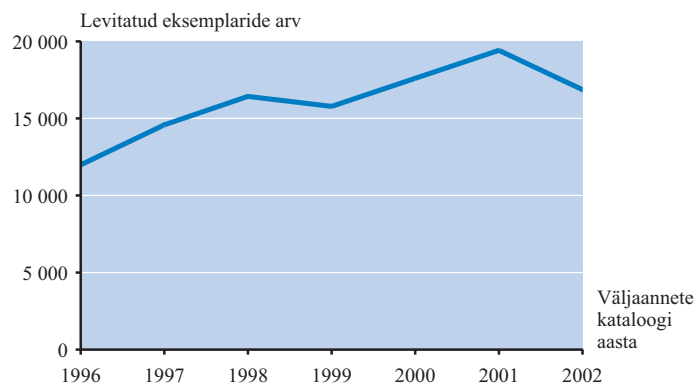
Maakonnad arvudes. 1997–2001. *Counties in Figures*

Eesti regionaalareng 1995–2000

taskuteatmik

Eesti linnad ja vallad arvudes. 2002. *Cities and Rural Municipalities of Estonia in Figures*

Statistikaväljaannete levi, 1996–2002*

* Ei hõlma meediaäritustel, messidel, reklaamikampaaniates, Statistikaameti töös jm kasutatud eksemplare. Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

TOOTED JA TARBIJAD

2002

**Statistikatrükiste arengusuund —
rohkem analüütilisi kogumikke ja teatmikke**

Statistikaameti kataloog “Statistikaväljaanded. 2002. *Statistical Publications*” tutvustab 54 nimetust väljaandeid, millest kolm on kuubülletäänid, üheksa kvartalibülletäänid, 32 aastakogumikud ja kümme ühekordsed väljaanded. 45 nimetust on kakskeelsed (eesti ja inglise keel), kuus eestikeelsed ja kolm ingliskeelsed väljaanded.

Enamik Statistikaameti väljaandeid olid 2002. aastal kättesaadavad nii trükisena kui ka disketil, kaks CD-ROMil. Väljaandeid sai ka e-postiga.

CD-ROM “Eesti statistika aastaraamat. 2002. *Statistical Yearbook of Estonia*” esitab sama pealkirja kandva trükisega võrreldes keskkonna-, rahvastiku-, sotsiaal- ja majandusstatistika pikemaid aegridu ning piirkondlikku statistikat. Rahvastikustatistika aastakogumiku “Rahvastik. 2001. *Population*” juurde kuuluv CD-ROM pakub demograafilisi üldandmeid, statistikat rahvastiku paiknemise ja koosseisu, sündide ja surmade, abielude ja lahutuste kohta aegridadena alates 1970. aastast ning üksikasjalikumate näitajatenä 2000. aastast. Statistika aastaraamatu CD-ROMil on andmed esitatud teksti-, PC-AXIS-, HTML-, Excel- ja esimest korda ka XML-failidena. Rahvastikustatistika aastakogumiku CD-ROMil on loobutud tekstifailist. Mõlemal CD-ROMil pakutakse võimalust moodustada teemakaarte PC-AXISE komponendi PX-MAP abil.

Seoses järjepidevalt juurutatava põhimõttega esitada kogu avaldamiseks mõeldud numbriinfo eelkõige avalikus andmebaasis kaotab statistikatrükis tähtsust arvandmete lausesitamise kohana. Statistikaamet paneb rohkem rõhku analüütiliste ülevaadete esitamisele trükiväljaannetes ning nende näitlikustamisele diagrammide ja teemakaartidega, vähendades suurte tabelite osatähtsust. Selliseid väljaandeid nagu 2002. aastal ilmunud analüütilised kogumikud “Säästva arengu näitajad. *Indicators of Sustainable Development*”, “Täiskasvanute koolitus ettevõtetes” ja koostöös Siseministeeriumi ning Rahandusministeeriumiga valminud “Eesti regionaalareng 1995–2000”, milles on rohkem analüüsivat teksti, häid diagramme ja vaid vähe lihtsaid ülevaatlikke tabeleid, soovib Statistikaamet edaspidi rohkem koostada ja avaldada. Teine suund trükiväljaannete kirjastamisel on teatmikud. 2002. aastal ilmusid taskuteatmikud “Estonia in Figures 2002”, “Estonia, Latvia, Lithuania in Figures 2002”, “Eesti ja Euroopa Liit. *Estonia and the European Union*”, “Eesti linnad ja vallad arvudes. 2002. *Cities and Rural Municipalities of Estonia in Figures*” jt. Avaldati rahvaloenduse tulemusi esitava sarja “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. *2000 Population and Housing Census*” III–VI köide ning põllumajandusloenduse sarja “2001. aasta põllumajandusloendus. *2001 Agricultural Census*” I ja II köide.

Nimetused ja väljaanded, 1994–2002

Aasta	Nimetused (väljaannete kataloogi järgi)	Väljaanded* (01.01.–31.12.)
1994	51	105
1995	46	99
1996	46	117
1997	52	118
1998	59	120
1999	59	117
2000	58	127
2001	65	130
2002	54	117

* Kõik kord aastas ilmuvad väljaanded ja perioodika üksiknumbrid.

2002. aastal levitas Statistikaamet ligi 20 000 eksemplari statistikaväljaandeid (trükisena, disketil, CD-ROMil ja e-posti teel). 51% eksemplaridest jõudis kasutajani tasuta. Tasuta saavad statistikaväljaandeid riigiasutused, näiteks Riigikogu, Presidendi Kantselei, Peaministri Büroo, ministeeriumid, ametid, inspeksioonid jt. Valla- ja linnavalitsustele levitati tasuta 2000. aasta rahva ja eluruumide loenduse ning 2001. aasta põllumajandusloenduse kogumikke. Et teha riiklik statistika kõigis Eesti piirkondades tarbijatele kättesaadavaks, saavad alates 2002. aastast kõik maakonna ja linna keskraamatukogud igast Statistikaameti väljaandest ühe eksemplari tasuta. 97% eksemplaridest telliti trükisena. 83% statistikaväljaannete tellijatest oli Eestist. 2002. aastal lisandus 426 uut tellijat. Neist 352 olid äriühingud, liidud, sihtasutused jms, kes hõlmasid kõikidest tellijatest 33%.

Veebilehte www.stat.ee ja avalikku andmebaasi külastati agaralt

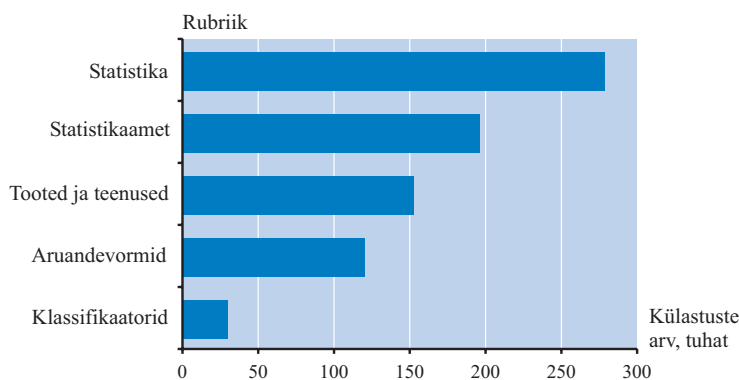
2002. aastal oli veebilehe populaarseim rubriik "Statistika", mida külastati 36%-l kõigist juhtudest. Rubriigist "Statistika" pääseb avalikku andmebaasi. Selles rubriigis esitatakse ka põhiliste sotsiaal- ja majandusnäitajate, loenduste, Balti riikide, Euroopa Liidu kandidaatriikide ja muid andmeid. Külastatavamad sisuleheküljed olid "Põhilised sotsiaal- ja majandusnäitajad", "Klassifikaatorite nimistu", "Tööpakkumised" ja "Lingid".

Avaliku andmebaasi (statistika andmebaas ja regionaalarengu andmebaas) suurima külastatavusega statistikavaldkond oli rahvastik. Enam-vähem võrdselt järgnesid palk, sisemajanduse koguprodukt, tööturg ja väliskaubandus. Eestikeelse kasutajaskonna hulgas oli populaarne ka rahvaloendusstatistika. 2002. aasta lõpus oli avalikus andmebaasis üle 1000 tabeli. Avalik andmebaas on kakskeelne. Andmebaasi tabelite vaatamiste arv oli kõige suurem oktoobris — üle 15 000.

2002. aastal uuris Statistikaamet veebilehe küsitluste vahendusel veebilehe ja avaliku andmebaasi kasutamist. Selgus, et üle poole (59%) vastanutest otsis statistikat põhiliselt andmebaasist. Suurem osa vastanutest (72%) kasutas andmebaasi vähemalt kord kuus, neist kolmandik iga päev.

Avaliku andmebaasi teenusstandardiga saavad huvilised tutvuda teabekeskuses või veebilehel www.stat.ee rubriigis "Tooted ja teenused".

Statistikaameti veebilehe rubriikide külastatavus, 2002*

* "Statistika", "Statistikaamet" ja "Tooted ja teenused" kajastavad ka vastavate ingliskeelsete lehekülgede külastatavust.

Tarbija soovide paremaks arvestamiseks korraldati uuringuid

Statistikaamet uuris 2002. aastal asutuse visuaalse identiteedi mõju avalikkusele, ajakirjanike vajadusi ja rahulolu ning veebilehe kasutatavust.

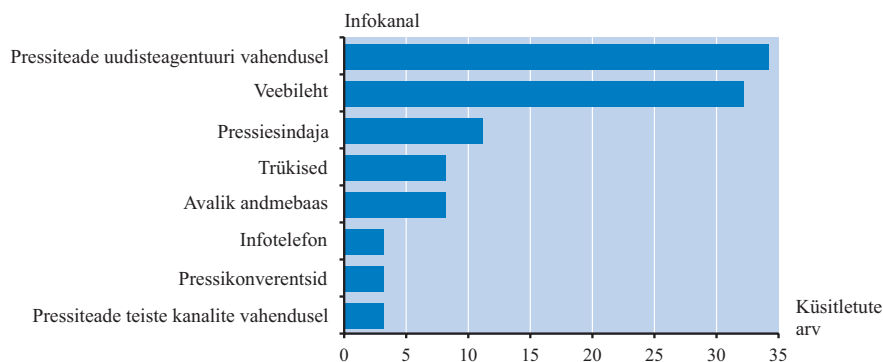
Visuaalse identiteedi mõju uuringu eesmärk oli välja selgitada, kuidas statistikatarbijad tõlgendavad Statistikaameti identiteedi visuaalseid elemente nagu logo, veebilehe ja statistikaväljaannete kujundus. Küsitleti nii aktiivseid kui ka potentsiaalseid kliente.

Logo tugevaks küljeks peeti informatiivsust, nõrgaks küljeks vähest köitvust. Logo kirjatüübid tekitasid paljudes vastajates segadust ja said negatiivse hinnangu. Logo kirjeldati niisuguste positiivsete märksõnadega nagu konkreetne, esinduslik, riigiasutuselik, lihtne ja negatiivsete märksõnadega nagu igav, konservatiivne, raskepärane, ebaprofessionaalne. Kasutajad pidasid veebilehte informatiivsemaks ja esteetiliselt õnnestunumaks kui mittekasutajad. Positiivseks peeti selle nüüdisaegsust. Mittekasutajad arvasid, et veebileht võiks olla atraktiivsem. Statistikaväljaandeid hindasid üliõpilased kõrgemalt kui teised vastajad. Positiivsena nimetati väljaannete informatiivsust. Statistikaameti terviklikust visuaalsest identiteedist jäi vastajatele kõige rohkem meelde sinine värv, mis ongi Statistikaameti tunnusvärv. Uuringus eristusid aktiivsete statistikakasutajate ja mittekasutajate arvamused ja ootused. Aktiivsed kasutajad olid seisukohal, et suuri muudatusi ei ole visuaalses identiteedis vaja teha. Nad hindasid kõrgelt järjepidevust ning info kiiret leidmist. Mittekasutajad ootasid statistika huvitavamalt esitamist ja visuaalse identiteedi atraktiivsemaks muutmist.

Ajakirjanike vajaduste ja rahulolu uuring korraldati selleks, et teada saada nende eelistusi ja soovide statistikainfo kasutamisel. Statistikaamet peab ajakirjanikke oluliseks sihtgrupiks, sest nende kaudu jõuab avalikkuseni suur osa avaldatud andmetest. Põhjalikumalt küsitleti kuut ajakirjanikku, ankeedile vastas 38.

Statistikat kui valdkonda pidasid ajakirjanikud üldiselt keeruliseks. Seetõttu ei söanda nad veebilehel või statistikaväljaannetes esitatud statistikat alati iseseisvalt tõlgendada ja vajavad spetsialisti abi. Et ajakirjanikel on artikli kirjutamiseks sageli vähe aega, on oluline andmete edastamise operatiivsus. Seetõttu on nad vahel eelistanud Statistikaameti infole teiste statistikat pakkuvate institutsioonide esialgseid prognoose. Ajakirjanikud soovisid saada rohkem analüütilisi tekste ja diagramme. Enim teati kogumikku “Eesti statistika aastaraamat. *Statistical Yearbook of Estonia*” ja taskuteatmikke. Positiivsena töid ajakirjanikud esile hästi korraldatud pressikonverentse ja esitlusi. Ajakirjanike arvates iseloomustavad Statistikaametit järgmised märksõnad: riigiasutuselikkus, konservatiivsus, töökus ja kogemused.

Statistikaameti infokanalid eelistatuse järjekorras, 2002

Ajakirjanike vajaduste ja rahulolu uuring
ES Turu-uuringute AS

Veebilehe kasutatavuse uuringu peamine eesmärk oli hinnata Statistikaameti veebilehe sobivust tavakasutajale. Peale selle sooviti hinnata veebilehe oluliste funktsioonide toimivust. Uuringus osales viis üliõpilast ja viis riigiametnikku, kes ei kasutanud veebilehte igapäevatoos ega õpinguis. Iga uuringus osaleja pidi leidma Statistikaameti veebilehe abil vastuse kaheksale küsimusele. Pärast seda paluti kirjeldada tähelepanekuid ja arvamusi veebilehe kohta tervikuna.

Selgus, et sihtgruppi kuulunud kasutajate arvamus veebilehest oli positiivne. Osalejaid üllatas, kui palju erinevat statistikainfot võib sealt leida. Osalejail ei tekkinud uuringu ajal küsimustele vastuste leidmisel suuremaid probleeme.

Statistikaraamatukogu aitas infot leida

Teabekeskuse raamatukogus on võimalik tutvuda nii Eesti riikliku statistikaga kui ka teiste riikide statistikaorganisatsioonide ja rahvusvaheliste organisatsioonide toodetava statistikaga.

2002. aastal külastas raamatukogu 6366 klienti, kellest 5658 kasutas kirjandust avariilult ja 708 ostis Statistikaameti väljaandeid. Koopiaid tehti 2570 lehte. Raamatukogu võttis vastu üheksa ekskursiooni 135 osavõtjaga.

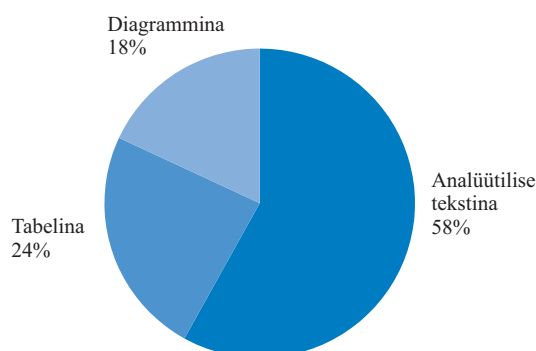
Külastaja teenistuses on konsultant, kes

- aitab leida avariilult statistilist materjali,
- annab teavet statistika olemasolu ja kättesaadavuse kohta,
- juhendab veebilehe kasutamisel,
- müüb Statistikaameti väljaandeid,
- võtab vastu statistikainfo tellimusi ja teabenõudeid.

Kogu täienes 2002. aastal 1054 vahetustrükisega, annetusena lisandus 500 ja osteti 62 trükist. Aasta lõpus oli raamatukogus 16 694 teavikut, sealhulgas 136 elektroonilist. Intranetis katsetati raamatukogu elektroonilist kataloogi, et teha see hiljem tarbijatele kättesaadavaks Statistikaameti veebilehel.

Raamatukogu teenusstandardiga saavad huvilised tutvuda teabekeskuses või veebilehel www.stat.ee rubriigis "Tooted ja teenused".

Statistikaameti infoedastusviisi eelistused, 2002 (% küsitletutest)

Ajakirjanikud vahendasid statistikat avalikkusele

Statistikaamet avaldas 2002. aastal 109 pressiteadet. Üleriigilised ajalehed, maakonnalehed ja infoagentuurid kajastasid neist 108, s.o 99%. Enam vastukaja leidsid hindu, tööturgu ja palka käsitlevad pressiteated. Ajalehtedest avaldas Statistikaameti pressiteadete andmeid kõige rohkem Äripäev, järgnesid Eesti Päevaleht ja Postimees. Alates 2002. aastast on kõik pressiteated nii eesti kui ka inglise keeles.

Statistikaamet korraldas 2002. aastal ajakirjanikele teabetunni ja kaks esitlust. Teabetunni "Elektroonilised tooted — kiireim statistikainfo hankimise viis" eesmärk oli tutvustada neid kanaleid, mille kaudu nii ajakirjanik kui ka iga teine statistikahuviline saab statistikainfot hankida arvuti tagant lahkumata. 2002. aastal esitles Statistikaamet ajakirjanikele kogumiku "Eesti statistika aastaraamat. 2002. *Statistical Yearbook of Estonia*" trükist ja CD-ROMi ning esimest põllumajandusloenduse kogumikku "2001. aasta põllumajandusloendus. I. Üldandmed. Taimikasvatus. Loomakasvatus. *2001 Agricultural Census. I. General Data. Crop Production. Livestock*".

Pressiteate teenusstandardiga saavad huvilised tutvuda teabekeskuses või veebilehel www.stat.ee rubriigis "Tooted ja teenused".

Huvi statistika vastu kasvab

Statistikaameti poole on võimalik pöörduda mitmesuguste teabenõuete ja tellimustöödega kirja, faksi, e-posti teel ja veebilehe kaudu, samuti saab infot tellida teabekeskuses.

Teabenõue on avaldatud või dokumenteeritud teabe taotlus. 2002. aastal täitis Statistikaamet 679 teabenõuet, 127 rohkem kui 2001. aastal. Tellimustöö on avalikus andmebaasis või väljaannetes avaldatuga võrreldes detailsema info taotlus. Tellimustöö võib nõuda andmete lisatöötlemist ja analüüsi. Neid täideti 1727, mis on 351 rohkem kui 2001. aastal. Jätkuvalt oli populaarseim valdkond väliskaubandus, mille kohta oli 975 teabenõuet ja tellimustööd. Kokku täitis Statistikaamet 2406 tellimustööd ja teabenõuet, 478 rohkem kui 2001. aastal.

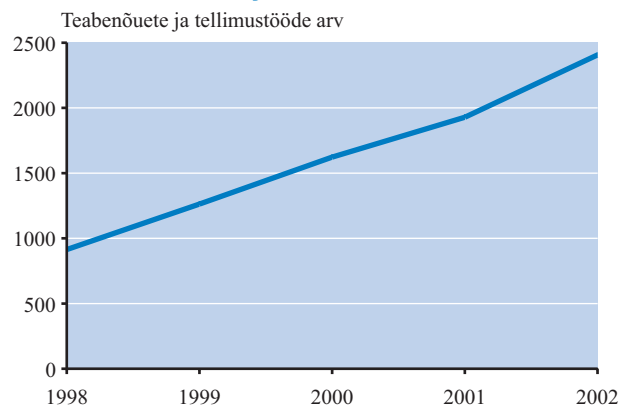
Teabenõude ja tellimustööde teenusstandarditega saavad huvilised tutvuda teabekeskuses või veebilehel www.stat.ee rubriigis "Tooted ja teenused".

Infotelefon on lihtsaim viis statistikainfot saada

2002. aastal helistasid statistikatarbijad infotelefonile 4095 korda. Päevas vastati keskmiselt 16 kõnele. Telefoni teel saab tellida statistikaväljaandeid, esitada teabenõudeid ja tellimustöid jms.

Infotelefoni teenusstandardiga saavad kõik huvilised tutvuda teabekeskuses või veebilehel www.stat.ee rubriigis "Tooted ja teenused".

Statistikaameti täidetud teabenõuded ja tellimustööd, 1998–2002

Statistikaamet koordineerib rahvusvaheliste klassifikaatorite tõlkimist ja rakendab nende alusel väljatöötatud riiklike klassifikaatoreid. 2002. aastal oli olulisemaid töid toodete ja teenuste klassifikaatori *Classification of Products by Activities (CPA 2002)* ja tegevusalade klassifikaatori *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev 1.1) 2002.* aasta versiooni tõlkimine. Nende põhjal valmistati ette Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator EMTAK 2003. Publitseeriti toodete ja teenuste klassifikaator TTK 2002 ning valitsemisfunktsioonide klassifikaatori *Classification of the Functions of Government (COFOG 99)* tõlge ja selgitavad märkused. Õigusaktidest lähtudes täiendati järjepidevalt Eesti haldus- ja asustusüksuste klassifikaatorit. Täiendati riikide ja territooriumide ning valuutade ja fondide klassifikaatorit. Osaleti kaupade koondnomenklatuuri *Combined Nomenclature (CN 2003)* tõlkimisel ja selle alusel Eesti kaupade nomenklatuuri EKN 2003 tehtud muudatuste analüüsimisel.

Osaleti Eurostati pilootprojekti "Kohalikud territoriaalüksused". Selle projektiga hakati ette valmistama 1989. ja 2000. aasta rahvaloenduse vaheliste aastate haldusjaotuse muudatuste kirjeldust.

Klassifikaatoritest lähtudes ühtlustati riiklike statistiliste vaatluste korraldamisel kasutatavaid aruandevorme. Töötati välja ja kooskõlastati statistika valdkondade liigitus.

Klassifikaatorite kasutamisel nõustati nii Statistikaameti töötajaid kui ka teisi tarbijaid. Järjepidevalt täiendati statistilise infosüsteemi ja veebilehe klassifikaatorite osa.

KÜSITLEJATE VÕRK

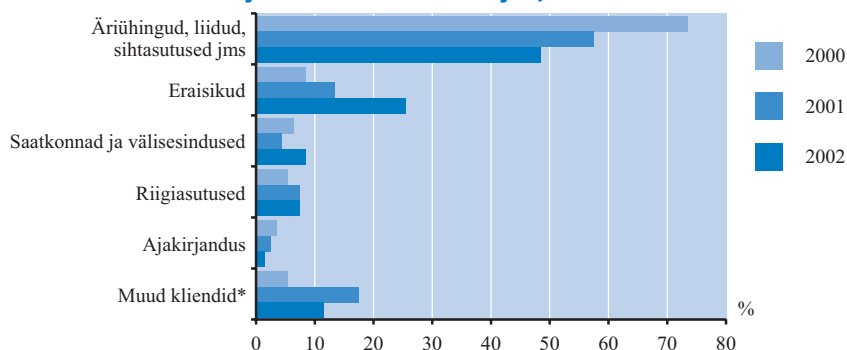
Statistikaamet jätkas 2002. aastal töjõu kvartaliuuringu, leibkonna eelarve uuringu ja talude pidevuuringu andmete kogumist. 1995. aastast on tehtud piiriküsitluste korraldamisel koostööd Turismiametiga (2001. aastast Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse Turismiagentuur). Jätkusid väliskülastajate motivatsiooni ja kulutuste uuringu, Eesti elanike väliturismikulutuste uuringu ning Narva piiriületuspunktis piiriületajate uuringu küsitlused. Osaleti põllumajandustootjate küsitluses.

Jätkus 2001. aastal alustatud pilootprojekt — paber kandjal küsitluselt elektroonilisele küsitlusele üleminek. Oktoobris-novembris katsetati küsitlemist sülearvutit kasutades. 2003. aastast kogutakse töjõu-uuringu andmeid sülearvutiga juba järjepidevalt.

Augustis-septembris osalesid küsitlajad Poliitikauuringute Keskuse PRAXIS korraldatud projekti "Aktiivse tööturupoliitika efektiivsuse hindamine" andmekogumise etapil.

Detsembris lõpetati ettevalmistus üleminekuks maakonnakeskselt koordineerimiselt piirkonnakesksele koordineerimissüsteemile. Uue töökorraldusega alustati 2003. aasta jaanuarist.

Statistikaametile teabenõuete ja tellimustööde esitajad, 2000–2002

* Kohalikud omavalitsused, haridus- ja teadusasutused, teiste riikide statistikaorganisatsioonid, rahvusvahelised organisatsioonid jms.
Toodete ja tarbijate kohta vt ka lk 19–23.

Infotehnoloogilisi (IT) ressursse oli Statistikaametil 2002. aastal tootmissüsteemi tarvis piisavalt. Rahandusministeeriumi juures töötanud IT-komitee lõpetas mais tegevuse. Statistikaameti IT-eelarve täitmise koordineerimise võttis üle Rahandusministeeriumi infotehnoloogia osakond.

Statistikaamet koostas turvapoliitika ja turvaeeskirja, mida rakendatakse kinnitatud ajakava alusel.

2002. aastal saadeti Euroopa Liidu statistikaametile (Eurostat) senisest enam statistilisi andmeid Eurostatis väljatöötatud andmevahetustarkvaraga *Statel/Stadium*.

Statistikaamet korraldas augustis *PC-AXIS*e tooteperekonna tarkvara kasutajate töörühma nõupidamise, millest võtsid osa 16 riigi esindajad. *PC-AXIS*e tarkvara arendatakse töörühma ettepanekutest lähtudes. Statistikaamet kasutab nimetatud tarkvara avaliku andmebaasi pidamisel ning andmete esitamiseks *CD-ROM*il.

Riist- ja tarkvara täienes

Hangiti seadmeid Statistikaameti lokaalse arvutivõrgu uuendamiseks. Rahandusministeeriumi korraldatud riigihanke tulemusena võeti rendile uusi arvuteid. Osteti kuus võrguprinterit.

Uuendati kohateabe tarkvara *Mapinfo* ja osteti statistikatarkvara *SPSS* litsentsid.

Arendustöö oli olulisel kohal

Statistikaamet võttis 2002. aastal kasutusele Rahandusministeeriumis juurutatava *SAP*-tarkvara raamatupidamise ja personalitöö valdkonnas.

Koostöös AS Andmevaraga arendati statistilise infosüsteemi metaandmete süsteemi ja statistiliste koondandmete baasi. Arendati regionaalarengu andmebaasi, mis on nüüd kättesaadav Statistikaameti veebilehelt. Regionaalarengu andmebaasis on peale riikliku piirkondliku statistika ka väljaspool riiklikke statistilisi vaatlusi toodetud piirkondlikke andmeid. 2002. aasta lõpuks oli kogu avalikus andmebaasis (statistika andmebaas ja regionaalarengu andmebaas) juba enam kui 1000 tabelit.

Ulatuslikult täiustati riigivara arvestamise süsteemi. Riist- ja tarkvara uuendamisel ning arendustööde tegemisel korraldati 10 riigihanget.

Geinfosüsteemi (GIS) kasutati nii loendusstatistikas kui ka küsitlustes

Koostati teemakaarte nii rahvaloenduse kui ka põllumajandusloenduse kogumikes avaldamiseks. Kogumikud on tarbijale kättesaadavad ka Statistikaameti veebilehel rubriigis "Statistika".

Geinfosüsteemi kasutati küsitluspiirkondade ettevalmistamiseks. Nii on võimalik optimeerida küsitlejate arvu ja tõhusamalt korraldada valikvaatlusi. Statistikaamet osales Euroopa Liidu riikide ja kolme kandidaatriigi (Eesti, Sloveenia ja Ungari) maakatte ja maakasutuse pindalapõhises valikvaatluses. Ta koostas ja trükkis vaatlejatele kaardid ja ortofotod Eesti 1444 vaatluspunkti jaoks.

Koostöölepingu raames algatasid Statistikaamet ja Maa-amet pilootprojekti ruumiandmete ühiseks haldamiseks.

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Kaks Statistikaameti töötajat asus tööle Eurostatis

2002

2002. aastal osalesid Statistikaameti töötajad 263 rahvusvahelisel üritusel — nõupidamisel, seminaril, töökoosolekul või kursusel. Välislähetusel käis 118 töötajat, kokku 32 riigis. Kaugeim lähetuskoht oli Montreal, eksootilisim Albaania. Statistikaameti esindaja osales vaatlejana Makedoonia rahvaloendusel. Kõige rohkearvulisema delegatsiooniga (6 töötajat) osaleti novembris Riias Balti statistikaorganisatsioonide infotehnoloogia ühisseminaril. Kõige sagedamini viis lähetus töötajaid Euroopa Liidu statistikaametisse (Eurostat) Luksemburgi.

Statistikaamet osales jätkuvalt riikidevahelises statistika koostööprogrammis. 2002. aasta 31. augustil lõppes *Phare* riikidevahelise statistika koostööprogrammi 99 finantseerimisleping ja algas rahastamine *Phare 2000* tehnilise abi andmise, nn *Phare Grant*'i lepingu raames. See ei muutnud pealtnäha töötajate välislähetuste korda, küll aga pani Statistikaametile varasemast veelgi suurema vastutuse *Phare* raha otstarbeka kasutamise eest.

Esimest korda võtsid Statistikaameti esindajad osa riiklikus statistikas teadus- ja arendustegevuse rakendamist käsitlevatest koosolekutest (*AMRADS*), viiendat korda aga ÜRO Statistikakomisjoni iga-aastasest istungist New Yorgis.

Esimest korda võttis Eurostat rahvusliku eksperdina 2–4 aastaks tööle kaks Statistikaameti töötajat. Sellega pandi juba enne Euroopa Liiduga liitumist ametlikult alus Eesti esindatusele Eurostatis.

Statistikaameti töötajad osalesid mitmes Eurostati rakkerrühmas. Üks töötaja võttis osa ka Euroopa Liidu statistika koostööprogrammi 2003.–2006. aasta strateegiadokumendi ettevalmistamisest.

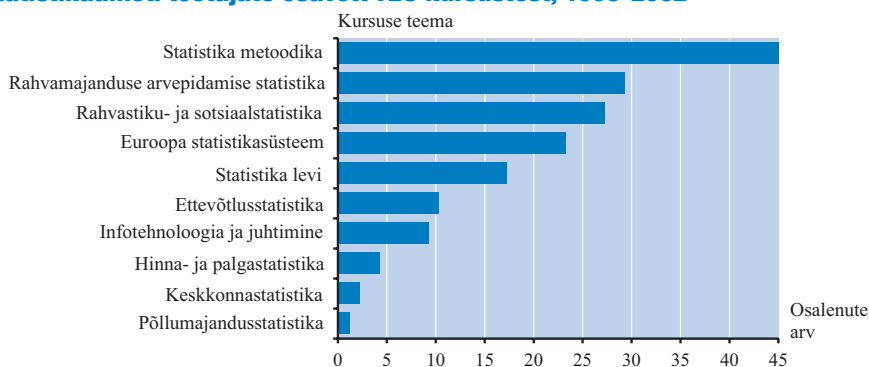
Statistikaametis käis kokku 80 väliskülast.

Statistikaamet korraldas rahvusvahelisi seminare

Statistikaameti korraldatud rahvusvaheliste seminaride raskuspunkt oli suvekuudel.

- 10.–11. juuni Eurostati töörühma koosolek teemal leibkonna uuringu andmete kasutamine leibkonna lõpptarbimise hindamiseks.
- 15.–23. juuni Eurostati/Landsise keskkonnakulutuste ja jäätmetestatistika seminar.
- 1.–2. juuli Eurostati/Landsise põllumajanduslike majapidamiste struktuuri uuringu seminar.
- 10.–12. juuli Eurostati töökoosolek rahandusstatistika ja finantskontode teemal.
- 26.–28. august *PC-AXIS*e töörühma koosolek.

Statistikaameti töötajate osavõtt TES-kursustest, 1993–2002*

* Euroopa statistikute koolitamise instituudi (*TES-Institute*) kursused. Töötajate kohta vt ka lk 28.

Koostöö teiste riikide statistikaorganisatsioonidega oli viljakas

Jätkus viljakas koostöö Soome Statistikeskuse, Läti Statistika Keskbüroo ja Leedu Statistikaametiga. 2.–4. mail pidas Elva lähistel nõu Balti riikide statistikaorganisatsioonide juhtkomitee. Mitmeaastane koostöö Rootsi Statistika Keskbürooga rahvusvahelise programmi *SIDA* raames jõudis lõppjärku. Nüüd jagavad Statistikaameti töötajad kogemusi ekspertidena Albaanias ja Kosovos juba ise. Albaania statistikud külastasid möödunud aastal kaks korda Statistikaametit. Elavnes koostöö Venemaa Riikliku Statistikakomiteega. Kuigi veel ei jõutud koostöölepele allkirjastamiseni, käisid Venemaa statistikud Eestis põllumajandusloenduse korraldamist uurimas ja Statistikaameti töötajad omakorda Moskva lähistel Golitsino õppekeskuses kogemusi jagamas.

Jätkusid 2001. aastal alguse saanud rahvusvahelised pilootprojektid. Neile lisandusid projektid järgmistes valdkondades: leibkonna uuringu andmete kasutamine leibkonna lõpptarbimise hindamises, väliskaubandus, põllumajandus ja keskkonnakulutused. Aasta lõpul kirjutati alla ettevõtluse lühiajastatistika, kohalike territoriaalüksuste ja ostujõu pariteedi pilootprojekti lepingutele.

Valmistuti Euroopa Liidu riikide vahelise kaubavahetuse andmete kogumise süsteemi Intrastat rakendamiseks.

Laienes lõimumine Euroopa Liidu statistikasüsteemiga. Kui varasematel aastatel esitati statistika hetkeseisu kajastavad positsioonipaberid Välisministeeriumile kord aastas, siis 2002. aastal juba kaks korda. Hakati ette valmistama ja läbi vaatama Euroopa Liidu ühinemislepingu tehnilisi kohandusi, s.t Eestiga seotud koode ja asjaomaste terminite eesti vasteid. Esimest korda said kandidaatriikide statistikaorganisatsioonid võimaluse esitada omapoolsed seisukohad ja kommentaarid Statistikaprogrammi Komitee dokumentide kohta.

Traditsiooniliselt võtsid Statistikaameti töötajad osa Euroopa statistikute võrkpalliturniirist, seekord Portugalis. Esimest korda võisteldi kahe võistkonnaga. Eesti võistkonnas osales ka kaks Soome ja üks Šveitsi esindaja.

Statistikaameti ametnike rühmad hariduse järgi, 31. detsember 2002

	Kõrgemad ametnikud	Vanem-ametnikud	Noorem-ametnikud	Ametnikud kokku
Kõrgharidus	56	225	2	283
Keskeriharidus	2	16	2	20
Keskharidus	2	28	2	32
Kokku	60	269	6	335

Töötajate kohta vt ka lk 28.

TÖÖTAJAD

2002

Suurem osa töötajaid oli keskeas

2002. aasta 31. detsembril oli Statistikaametis 361 töötajat, neist 93% ametnikke ja 7% abiteenistujaid. Töötajatest 83% olid naised. Kõrgematest ametnikest (kokku 60) oli mehi 28%, vanemametnikest (269) vaid 15%. Suur osa töötajaid oli keskeas: 51–60-aastasi oli töötajatest 30% ja 41–50-aastasi 25%. 84% ametnikest oli kõrgharidusega. Asutuses töötas 10 teaduskandidaati ja 5 magistrtrit. 2002. aastal asus Statistikaametisse tööle 25 ja lahkus 32 ametnikku.

Teadmisi täiendati nii kodu- kui ka välismaal

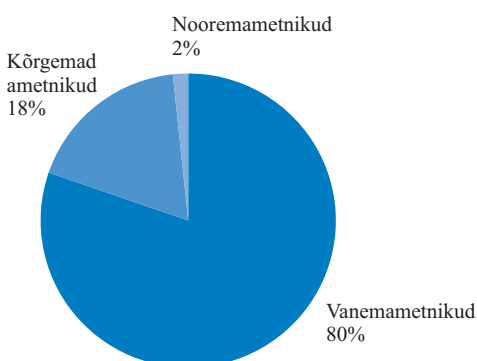
Statistikaameti töötajad võtsid 2002. aastal osa paljudest koolituskursustest nii Eestis kui ka välismaal. 35 töötajat, oluliselt rohkem kui eelmistel aastatel, võttis osa Euroopa statistikute koolitamise instituudi (*TES-Institute*) 24 kursusest. Need toimusid järgmistes valdkondades: ettevõtlusstatistika, põllumajandusstatistika, rahvamajanduse arvepidamise statistika, hinnastatistika, statistika levi, statistika meetodika, klassifikaatorid, konfidentsiaalsus, Euroopa statistikasüsteem, sotsiaalstatistika, juhtimine ja planeerimine. Osaleti ka Prantsuse statistikaorganisatsiooni *INSEE* korraldatud kursusel.

Aasta algul lõppes Statistikaameti kahe töötaja stažeerimine Euroopa Liidu statistikaametis (Eurostat). Üks töötaja stažeeris seal märtsist augustini. Septembris alustasid Eurostatis viie ja poole kuulist stažeerimist koguni neli töötajat. Praktiseeriti järgmistes valdkondades: struktuuriindikaatorid, keskkonnastatistika, tervishoiustatistika, andmete kogumine, publikatsioonid ja maksebilansistatistika.

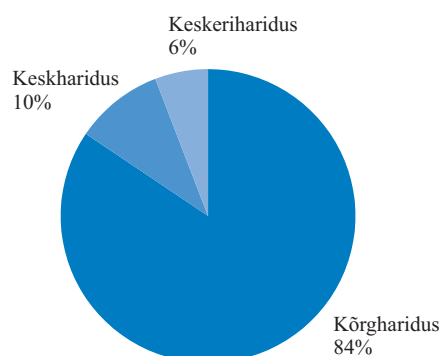
Eestis koolitasid Statistikaameti töötajaid Eesti Haldusjuhtide Instituut, Abobase Systems AS, EMI EWT, Tallinna Pedagoogikaülikool, OÜ BCS Koolitus, Stuudium-S OÜ, Esko Koolitus, Kreenika OÜ jt.

Koolitust saadi avatud kursuse ja grupikoolituse vormis paljudes valdkondades. Igapäevatoos on väga oluline tunda tarkvaraprogramme, seetõttu täiendati end arvutiõppe ja IT-kursustel. Tihedate rahvusvaheliste kontaktide tõttu on töötajatel oluline osata võõrkeeli. Seetõttu osalesid paljud keeleõppes. Koolitust saadi ka majanduse ja rahanduse, samuti sisekontrolli valdkonnas. Teadmisi täiendati raamatupidamis- ja finantsjuhtimis-kursustel. Osaleti eurointegratsiooni ja -õiguse ning asjaajamise ja arhiivinduse, samuti suhtlemispsühholoogia ja personalitöö koolitusel.

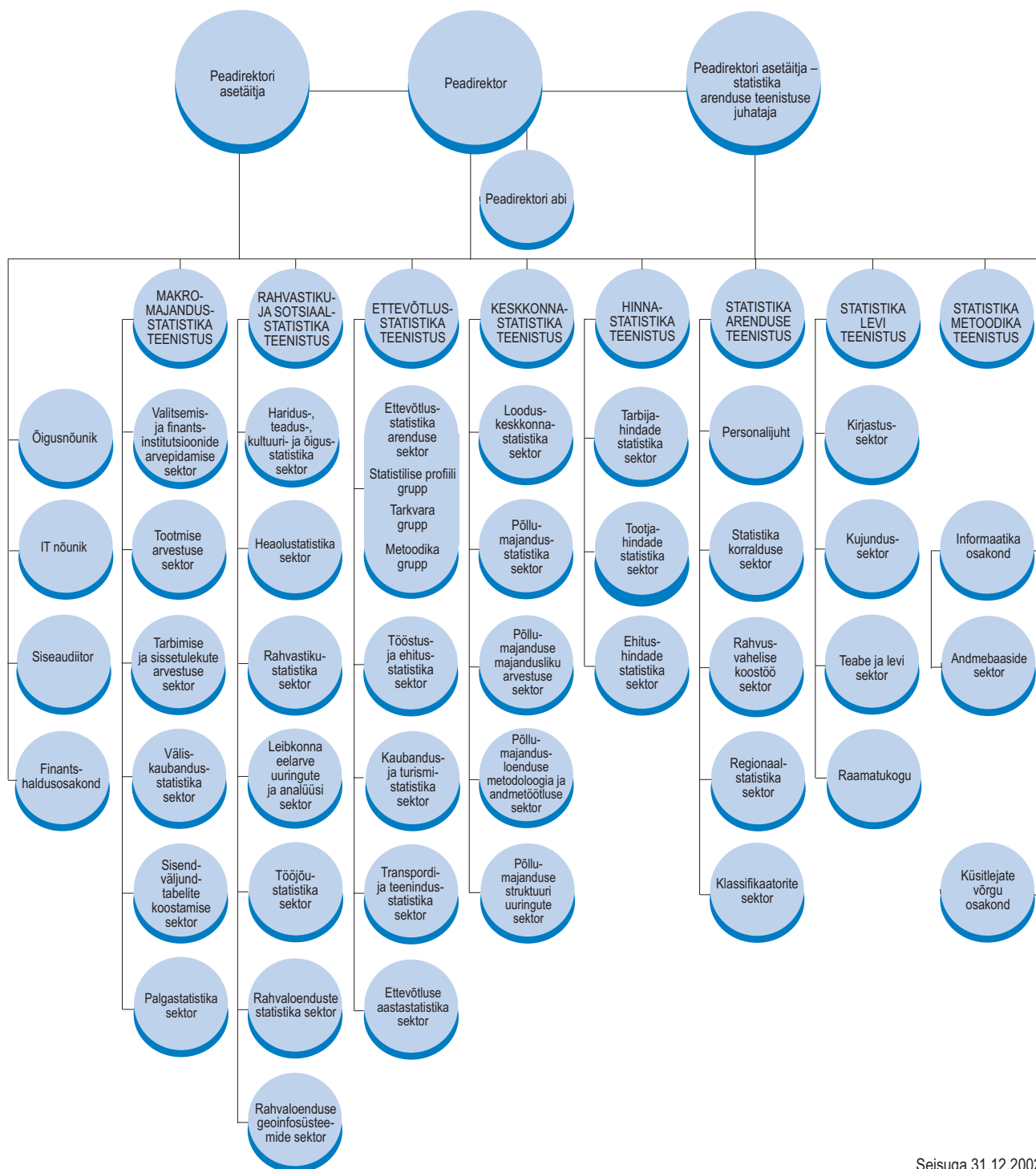
Statistikaameti ametnikud, 31. detsember 2002

Statistikaameti ametnikud hariduse järgi, 31. detsember 2002

STATISTIKAAMETI STRUKTUUR

Seisuga 31.12.2002

OBJECTIVES AND PRIORITIES

The main objectives and priorities of the Statistical Office in 2002 were the following:

- to organise statistical surveys in 2002 on the basis of the list approved by the Government of the Republic;
- to publish statistical publications and news releases according to the timetable of the year 2002;
- to publish the results of the 2001 Agricultural Census;
- to publish the results of the 2000 Population and Housing Census;
- to implement international classifications in conducting official statistical surveys.

One of the essential tasks of the Statistical Office in the last years has been to bring the official statistics into accordance with the requirements of the European Union. In 2002 the Statistical Office repeatedly received a good appraisal in this respect. Hilikka Vihavainen (Statistics Finland) as an expert appointed by the Statistical Office of the European Communities (Eurostat) made an updating of global assessment of the Statistical Office. The results of the global assessment were positive. The Eurostat mission and the meeting of the EU-Estonia Sub-committee on Economic and Monetary Affairs, Capital Movements and Statistics gave a good appraisal of the activity of the Statistical Office and pointed out its achievements. The Regular Report from the Commission on Estonia's Progress Towards Accession for 2002 also pointed to the accomplishments in statistics.

In 2002 the integration into the statistical system of the European Union continued. For the second time, candidate countries could make proposals and comment on the strategic plan of the European Statistical System for 2003–2007.

An important milestone in the integration into the European Union was the possibility for candidate countries to give their opinion about the legislation and other documents discussed at the meetings of the Statistical Programme Committee. The Statistical Office forwarded its opinions and proposals to Eurostat and received feedback on the opinions of the Member States of the European Union and candidate countries.

For the first time, in 2002 Eurostat started to collect information from candidate countries on structural indicators. The results of the coordination work will be published in the annex, dealing with statistics, of the spring report of the European Commission of the year 2003.

The Statistical Office developed and improved the public database.

Proposals were made for the official statistical surveys of the year 2003 and the descriptions of surveys were harmonised by the system of metadata of statistical information system.

The Statistical Office compiled a large-scale document on the action plan how to disperse risks. The action plan includes the description of 75 possible risk factors in the work of the Statistical Office and measures taken to control the risks. Operations procedure and internal procedure as well as other documents supporting the activities of the Statistical Office were specified and updated.

At the end of the year, the Ministry of Finance approved the new structure of the Statistical Office. The new structure helps to enhance the work of the Statistical Office.

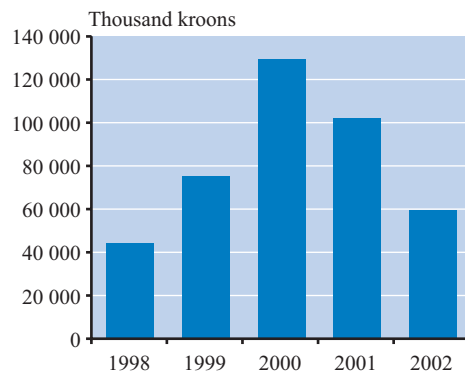
Expenditure of the Statistical Office from the State Budget, 1998–2002 (thousand kroons)

Type of expenditure	1998	1999	2000	2001	2002
Operating expenses	44 279.0	75 262.6	129 345.9	102 092.1	59 376.3
personnel costs	22 408.6	29 034.5	87 455.3	67 461.9	38 945.6
administration costs	7 336.4	16 861.8	20 280.5	19 370.0	12 674.6
information technology	945.0	8 274.5	6 021.9	4 605.6	3 974.1
Eurointegration	675.0	500.0	–	–	–
works and services	12 914.0	20 591.8	15 588.2	10 654.6	3 782.0
purchased by the State					
Capital costs	1 669.4	2 240.1	1 619.3	2 800.0	1 100.0
major repairs	1 500.0	1 200.0	1 600.0	2 800.0	1 100.0
acquisitions	169.4	1 040.1	19.3	–	–

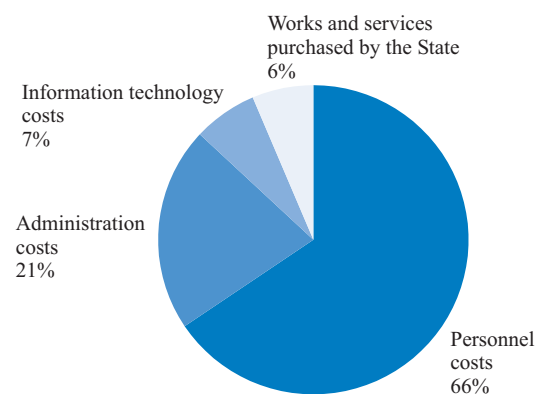
IMPORTANT EVENTS OF THE STATISTICAL OFFICE OF ESTONIA IN 2002

11–12 February	The Eurostat expert Hilikka Vihavainen from Statistics Finland made a global assessment of the Statistical Office. Positive results were published in the report in April
25 March	A publication “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. III. Sünnikoht ja ränne. 2000 Population and Housing Census. III. Place of Birth and Migration” appeared
15 April	The 2000 Population Census data were published in the statistical database
30 May	A publication “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. IV. Haridus. Usk. 2000 Population and Housing Census. IV. Education Completed. Religion” appeared
28 June	A publication “2001. aasta põllumajandusloendus. I. Üldandmed. Taimakasvatus. Loomakasvatus. 2001 Agricultural Census. I. General Data. Crop Production. Livestock” appeared
5 July	The Eurostat mission and the meeting of the EU-Estonia Sub-committee on Economic and Monetary Affairs, Capital Movements and Statistics gave a positive appraisal of the activity of the Statistical Office in bringing statistics into accordance with the EU requirements
18 September, 24 September	The 2001 Agricultural Census general data as well as the data on livestock farming were published in the public database
27 September	A publication “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. V. Perekonnaseis ja sündimus. 2000 Population and Housing Census. V. Marital Status and Fertility” appeared
9 October	A Regular Report from the Commission on Estonia's Progress Towards Accession for 2002, which gave a positive appraisal of the achievements of the Statistical Office, was published
17 October, 26 October	The 2001 Agricultural Census data on crop production were published in the public database
5 November	The Government approved the list of official statistical surveys to be conducted in 2003
23 December	A publication “2001. aasta põllumajandusloendus. II. Põllumajandusmasinad ja -seadmed. Hoidlad. Loomakasvatushooned. 2001 Agricultural Census. II. Agricultural Machinery and Equipment. Storages. Animal Husbandry Facilities” appeared
30 December	A publication “2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. VI. Leibkond. 2000 Population and Housing Census. VI. Household” appeared

Operating expenses of the Statistical Office, 1998–2002

Operating expenses of the Statistical Office, 2002

ENVIRONMENT STATISTICS**2002****Continuous surveys continued**

In 2002, the Statistical Office of Estonia arranged 20 official statistical surveys for the production of environment statistics on main anthropogenic pressures and measures to protect environment. To characterise the impact of anthropogenic pressures on the environment, the Statistical Office continued to use the three-dimensional matrix of environmental indicators also in 2002. These indicators highlight the following environmental problems caused by human activity: disappearance of biological diversity, waste, climate changes, urbanisation, depletion of the ozone layer, use of resources, toxic chemicals, water pollution, decreasing water resources, air pollution.

In order to give information on the status of the environment, the Statistical Office published data on the air and precipitation pollution once a month in the monthly bulletin *Eesti Statistika*. Estonian Statistics.

The publication of the sustainable development statistics was published

The sustainable development of the society requires that besides social and economic indicators also environmental indicators should be taken into consideration. The publication of the Statistical Office “*Säästva arengu näitajad*. Indicators of Sustainable Development” published in 2002 contributes to this intention. Compiling and publication of the bulletin was partially driven by the UN World Summit on Sustainable Development that took place in autumn 2002, and where the achievements of the ten years in the field of sustainable development were summed up and further actions were determined. The publication focused on reflecting with the help of UN sustainable development indicators the implementation of the action plan Agenda 21 adopted in Rio de Janeiro in 1992. The publication serves as one of the basis for working out the Estonian Sustainable Development Strategy. Statistics have been presented both on the state and regional level. International comparisons and a short analytical overview have been provided for each indicator highlighting the relations with the sustainable development and the trend of development.

The Statistical Office compiled the chapter on the environment for the Estonian National Report on Sustainable Development 2002 for the UN World Summit on Sustainable Development.

Environment statistics have been presented in the public database (Statistical Database and Regional Development Database) (www.stat.ee). At the end of 2002, these databases contained 16 tables with the data on the environment. The following fields were included: environmental protection and supervision, state of the environment, natural resources and environmental impact.

Publications of environment statistics in 2002**yearbooks**

Keskkond. 2001. Environment

Taimekaitsevahendite kasutamine. 2001. Use of Pesticides

pocket-sized reference book

Keskkond arvudes. 2001. Environment in Figures

bulletin

Säästva arengu näitajad. Indicators of Sustainable Development

In 2002, the Statistical Office of Estonia conducted 55 surveys to produce population and social statistics. Population and social statistics have three data sources: the census, vital events' statistics and sample surveys. A person or a household and institution (enterprise) are the objects of survey.

Continuous surveys continued

In 2002, two continuous surveys continued — the quarterly labour force survey and the household budget survey.

The aim of the labour force survey is to supply the user with short-term unemployment and employment statistics. The main questionnaire of the labour force survey was in conformity with the requirements of the European Union legislation already in 2001. Besides the main questionnaire of the labour force survey, the EU Member States collect data also by the ad hoc module. Such a module has also been included in the questionnaire of the Estonian labour force survey. In 2002, the Statistical Office used this module to examine the impact of long-term illness on people's capacity for work. At the request of the users of statistics, the labour force survey also collected additional information on the changes of the place of residence in 1989–2002 and on the entrance of the youth into the labour market.

The aim of the household budget survey is to provide an overview of the expenditure and consumption of the population and changes therein. The results of the survey have been used for different purposes. In 2002, the Statistical Office made recalculations of the data on household income and expenditure for the years 1996–2001 on the basis of the population numbers revised for the years between the 1989 and 2000 censuses. The results of the household budget survey have been published in the yearbook “*Leibkonna elujärg. Household Living Niveau*”, which provides a thorough overview of the changes that had taken place during the year and some more significant trends in this area.

Social survey was tested

The object of the social survey is first of all the economic welfare, which is connected, on the one hand, with the person's family, education, working life and place of residence and, on the other hand, with his or her search for work, in-service training, employment and income, health and social contacts. Thus, the concept of welfare is wide and therefore, the questionnaire of the social survey includes an event-related part, which allows receiving data about the person's childhood home, education and working life as well as about migration. More detailed data are received by the system of ad hoc modules, which varies every year according to the needs of the state.

Expenditure of the Statistical Office on account of revenue from business and special-purpose expenditure, 1998–2002 (thousand kroons)

Type	1998	1999	2000	2001	2002
Expenditure on account of revenue from business	836.4	706.8	1 253.8	1 421.4	1 301.8
Special-purpose expenditure	4 604.9	16 985.2	2 938.7	4 261.0	10 999.5
Phare, Eurostat	2 541.9	15 176.2	2 275.0	3 768.6	10 477.7
UNICEF	21.2	44.0	54.1	–	53.9
World Bank	1 597.4	511.7	–	–	–
Surveys (Interviewers Set Section's works)	444.4	1 253.3	609.6	492.4	457.9

In 2002 a social pilot survey was conducted and its results were analysed. The compilation of the panel questionnaire meant for permanent respondents and the evaluation of the questionnaire of the base survey continued. The second pilot survey will be conducted in 2003. The new income and living conditions survey, which mainly reviews the annual income and taxes, is part of the social survey carried out on the initiative of the Statistical Office of the European Communities (Eurostat). In the area of methodology, the new definition of the annual income has to be worked out and the comparability of the data with other countries has to be guaranteed.

A publication on the methodology of social protection statistics appeared

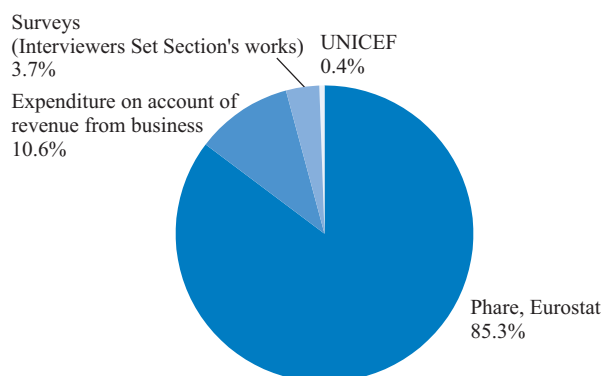
In the beginning of the year, a manual dealing with the methodology of the social protection expenditure and national accounts “*Sotsiaalse kaitse kulutused. Arvepidamise metoodika*” was compiled. It also presented the expenditure made in 1999. In the year 2002 the social protection expenditures for 2000 and 2001 were calculated. On the initiative of the Nordic countries the publication “Nordic/Baltic Social Protection”, which will appear in 2003 and which compares the systems of social protection in the Baltic and Nordic countries, was prepared.

Cooperation in compiling statistical publications

In the area of gender statistics, the cooperation project of Estonia, Latvia and Lithuania, which had been organized on the initiative of Statistics Sweden, reached the actual result. In the end of 2002, a publication “Women and Men in Baltic Countries 2002” was published, this publication is available in the Information Centre of the Statistical Office.

In 2001–2002, at the request of the Ministry of Economic Affairs and Communications and the Estonian Technology Agency, the Statistical Office conducted a survey of the innovation activity in enterprises. It was carried out simultaneously in the states of the European Union and candidate countries. To ensure the comparability, a uniform methodology of the European Commission was adhered to. The Estonian Institute for Future Studies in co-operation with the Statistical Office compiled and published on the basis of the survey data an analytical publication “*Innovatiivne tegevus ettevõtetes aastatel 1998–2000. Innovation in Estonian Enterprises 1998–2000*”.

Expenditure of the Statistical Office on account of revenue from business and special purpose expenditure, 2002

Population statistics were revised

One of the important tasks in 2002 was to publish the revised population data for the years between the 1989 and 2000 population censuses. The statistical publications and the public database published the fertility and mortality data received on the basis of the harmonised methodology, population numbers as well as the data on population sex and age composition were published. In addition to the database, longer time series of the data are provided on a CD-ROM, which has been prepared for the third year now.

Starting from the last quarter of the year, in co-operation with the vital statistics offices, the data on births, marriages and divorces are collected, on a trial basis, electronically. The vital statistics offices received the software needed for this purpose. The information is sent to the Statistical Office by the data transmission equipment of the population register. Short-term statistics on vital events registered during the month are available in the public database.

In 2002, the publishing of the results of the 2000 Population and Housing Census in the public database was completed. Statistics have been divided into eleven fields. The statistics on population, households and dwellings, which have been produced on the basis of the data collected in the census, are presented.

The publishing of the results of the 2000 Population and Housing Census in thematic publications continued. Four publications appeared, these deal with the place of birth and residence of the population at the time of the 1989 census; educational level of the population and religious affiliation; legal and de facto marital status, number of children and households. The publications were published in print and were presented as pdf-publications also on the web site.

Population and social statistics are available in the public database (Statistical Database and Regional Development Database) (www.stat.ee). At the end of 2002, these databases included 134 tables on population statistics, which provide information on main demographic indicators and vital statistics, and 290 tables on social statistics, including information on living conditions, education, income and expenditure, health, etc. 183 tables included the census data on ethnic nationality, mother tongue, citizenship, education, knowledge of languages, sources of subsistence, households, families, economically active population, etc.

Publications of population and social statistics in 2002

yearbooks

Haridus. 2001/2002. Education

Kultuur. 2001. Culture

Leibkonna elujärg. 2001. Household Living Niveau

Rahvastik. 2001. Population

Rahvastiku vanuskoosseis. Linnad ja maakonnad. 1. jaanuar 2002. Population Age Structure. Cities and Counties. 1 January 2002

Tööjõud. 2001. Labour Force

other publications

2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. III. Sünnikoht ja ränne. 2000 Population and Housing Census. III. Place of Birth and Migration

2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. IV. Haridus. Usk. 2000 Population and Housing Census. IV. Education Completed. Religion

2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. V. Perekonnaseis ja sünnimus. 2000 Population and Housing Census. V. Marital Status and Fertility

2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. VI. Leibkond. 2000 Population and Housing Census. VI. Household

Täiskasvanute koolitus ettevõtetes

In 2002, the Statistical Office continued publishing of the following price indices: consumer price index, producer price index of industrial output, export price index, import price index, construction price index, repair and reconstruction work price index, agricultural output price index and agricultural input price index.

The calculation of price indices was updated

The weights system of the consumer price index and the base prices, which the calculations are based on, are updated every year beginning from 2001. In 2002, necessary preparations were made to introduce a new weights system in January 2003, which would correspond to the average consumption structure of the population in 2002. Base prices of goods, which will be included in the consumer price index from 2003, were collected. To allow comparisons with previous periods, the consumer price index was continued to be published also on the base 1997 = 100.

From January 2002, the calculation of the producer price index of industrial output was based on the sales structure of 2000. Calculations were made on the base December 2001 = 100. Beginning from 2002, the producer price index of industrial output is updated regularly every year. To allow comparisons with previous periods, the producer price index was continued to be published also on the base 1995 = 100.

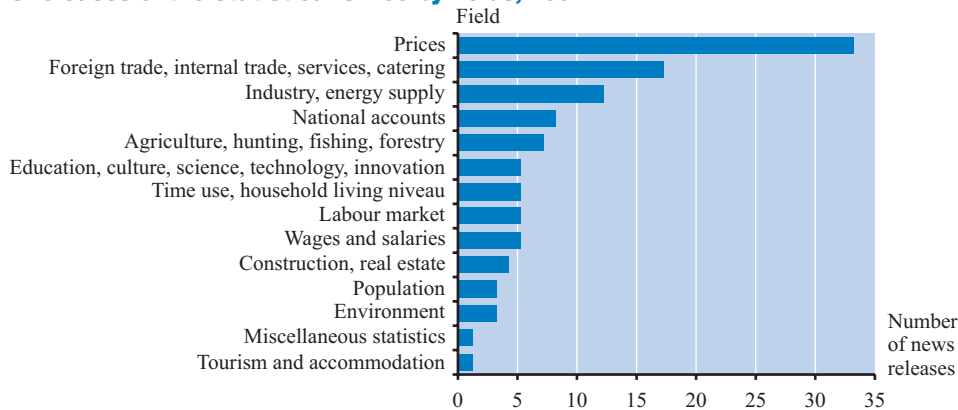
From the 1st quarter of 2002, the construction price index, and the repair and reconstruction work price index were transferred to the base December 2001 = 100. Calculations are based on the structure of direct expenses at the building site in 2000. The proportions of groups of buildings correspond to the proportion of buildings completed in 2000. The base prices are the December prices of the year 2001. To allow comparisons with previous periods, the construction price index was continued to be published on the base 1994 = 100, and the repair and reconstruction work price index — on the base 1997 = 100.

Starting from the 1st quarter of 2002, the agricultural output price index and the agricultural input price index are published on the base 2000 = 100.

Countries are compared by the Harmonised Index of Consumer Prices

In 2002, Estonia continued to forward the Harmonised Index of Consumer Prices (HICP) to Eurostat on equal basis with the EU Member States. Different from the consumer price index where weight system corresponds to the average consumption of inhabitants of Estonia, in the HICP the expenditure on the territory must be taken into account, i.e. private consumption expenditure of foreign visitors should be added. To receive the indices comparable between countries, the calculation of the HICP has been strictly regulated by the legislation of the European Union.

News releases of the Statistical Office by fields, 2002

See about products and users of statistics also on pp 49–53.

The Statistical Office participates in the European Comparison Programme

The Statistical Office collects and forwards to Eurostat the data necessary for participation in the European Comparison Programme. The large-scale reform of the European Comparison Programme, which had started in 1999, continued also in 2002. Since 2001, the data of candidate countries and EU Member States are completely comparable. For several years already, the EU Member States have been using a three-year cycle of collecting prices of consumer goods. Every year the actual prices of one third of consumer goods are collected, the prices of the remaining two thirds of goods are received by indexing the results of the previous cycle with the price indices. In addition to the prices of consumer goods, every year the Statistical Office submits in the framework of the Comparison Programme the following data compiled according to strict rules: prices of investment goods, cost of construction projects, price indices, average wages and salaries, average rents and the detailed gross domestic product calculated by expenditure approach. In 2002, all the required data were submitted according to the time schedule determined by Eurostat. Price statistics are available in the Statistical Database (www.stat.ee). At the end of 2002, it included 16 tables presenting price statistics.

Earnings and labour cost statistics were surveyed

In 2002, the Statistical Office participated in the pilot project “Earnings and Labour Cost Statistics” arranged for candidate countries. In the framework of the project part concerning the labour cost, the Statistical Office submitted reports on the sources of the survey and methodology, and a quality report to Eurostat, as well as data of the survey. In the framework of the project part concerning the structure of earnings, the questionnaire was compiled and data were collected from 15 enterprises. The received results were processed and analysed. The report, which was submitted to Eurostat, reflected the results, methodology and sources of the pilot project. Wages statistics are available in the public database (Statistical Database and Regional Development Database) (www.stat.ee). At the end of 2002, these databases included 19 tables presenting wages statistics.

Publications of price and wages statistics in 2002

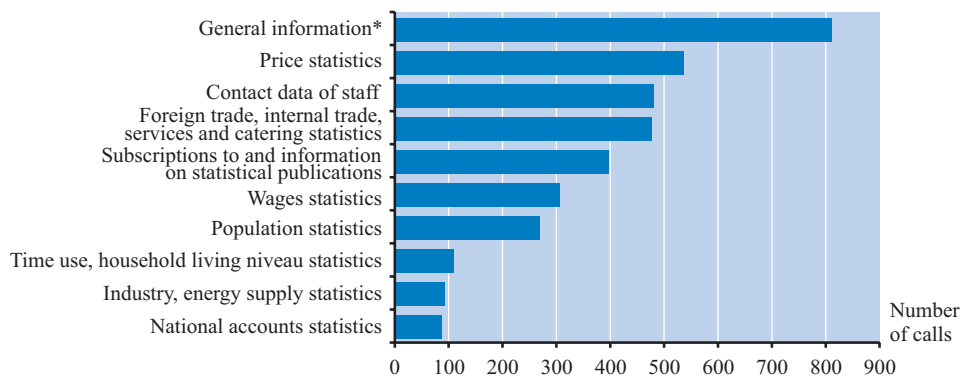
yearbooks

- Palk*. 2001. Wages and Salaries
- Tunnipalk*. 2001. Hourly Wages and Salaries

quarterly bulletins

- Ehitushinnaindeks*
- Palk*. Wages and Salaries

Requests received by information telephone service by type of information requested, 2002

* Work organisation of the Statistical Office, methodology, classifications, web site, public database, etc. See about products and users of statistics also on pp 49–53.

MACROECONOMIC STATISTICS

2002

Financial accounts were published for the first time

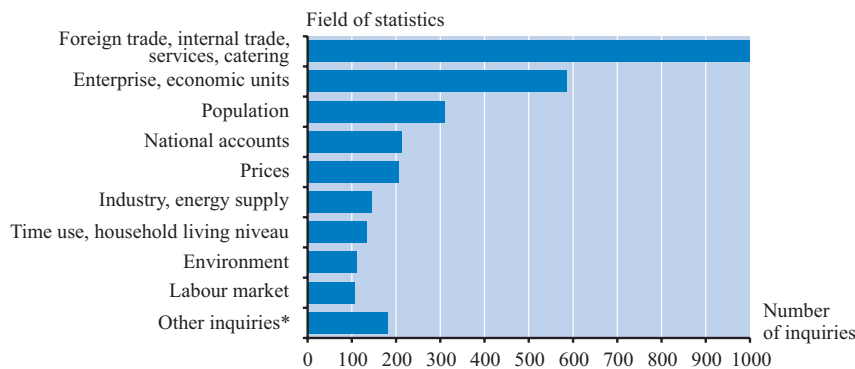
Financial accounts are a part of the system of national accounts. Financial accounts give an overview of sections and sub-sections of the economy, of their financial assets and liabilities as well as of their mutual and international relations. The Statistical Office of Estonia started to compile financial accounts in 1996 and sent them to Eurostat in 1996 and 1997 at the so-called experimental level. They were first published for the year 2000 in the yearbook “*Eesti rahvamajanduse arvepidamine. 2000. National Accounts of Estonia*” in June 2002 according to the agreement concluded in 2001 between the Statistical Office of Estonia and the Bank of Estonia to compile financial accounts. Financial accounts complying with the requirements of ESA 95 (the publication of rules and definitions of national accounts of the European Union “European System of Accounts. ESA 95”) were completed. They were also balanced and in harmony with the balance of the capital account of the national accounts and with the balance of payments.

Input-output tables were published for the first time

Input-output tables are a product by product or industry by industry matrix describing the domestic production processes and the transactions in products of the national economy in detail. Together with supply and use tables, input-output tables are one part of input-output framework and an integrated part of the European System of National and Regional Accounts (ESA 95). In supply and use tables, the statistics relate products to industries; in input-output tables, the statistics relate products to products or industries to industries. Supply and use tables are used for the integration of GDP calculation by output and expenditure approach, for the identification of gaps in primary sources, for the calculation of economic variables and for balancing these variables in constant prices. Input-output tables are rather the basis for economic analysis.

The Statistical Office completed input-output tables for 1997 in 2002. Those tables were compiled by products and aggregated to the level of 60 products,. The results were derived from the supply and use tables at basic prices by applying mathematical methods. In addition to symmetric product by product input-output table, also the input-output tables for domestic output and imports were compiled. Input-output tables for 1997 were published in the publication “*Sisend-väljundtabelid. 1997. Input-output tables*” in 2002.

Requests for orders and inquiries submitted to the Statistical Office by field of statistics, 2002

* Work organisation of the Statistical Office, methodology, classifications, web site, public database, etc. See about products and users of statistics also on pp 49–53.

The GDP data were recalculated into constant 2000 prices

In June 2002, the Statistical Office of Estonia published the GDP data, which had been recalculated into constant 2000 prices, for the period starting from 1993. In recalculations, the method used in the Nordic countries was applied. According to this method, the data for the period prior to the base year are calculated by the same methodology as those for the periods following the base year. Only one base year and the corresponding relative price structure is used in the range of the whole time series.

In calculating GDP at constant prices, the fixed 1995 base year has been used up to the present time. Most candidate countries of the European Union are using the fixed base year and, as a rule, it is changed every five years. Probably the base year following the year 2000 will not be 2005, as when joining the European Union the so-called chaining must be introduced. In the case of chaining, the base year is not fixed as every consecutive calendar year is used as a base year. Thus the actual changes can be measured more precisely since the more distant the base year is, the more the accuracy of estimation of changes in volume decreases.

Use of Household Budget Survey (HBS) in estimating Private Household Consumption

The Statistical Office of Estonia participated in the Eurostat project on the “Use of Household Budget Survey in estimating Private Household Consumption” which ended in summer 2002. The aim of the project was to improve the data quality of HBS, comparing them with administrative data sources. During the project, data from the Tax Board were used, i.e. total personal income by different groups of revenue. The experts of the project approved the results of the comparison, which allows to improve the estimations of private households consumption.

Publications of macroeconomic statistics in 2002

yearbooks

Eesti rahvamajanduse arvepidamine. 2000. National Accounts of Estonia

Eesti sisemajanduse koguprodukt. 1/93–2/02. Gross Domestic Product of Estonia

Väliskaubandus. 2001. Foreign Trade

Estonia. Latvia. Lithuania. Foreign Trade 2001

bulletin

Sisend-väljundtabelid. 1997. Input-Output Tables

quarterly bulletin

Väliskaubandus. Foreign Trade

Satisfied inquiries and orders of the Statistical Office, 1998–2002

Year	Order of foreign trade statistics from Estonia	Order of foreign trade statistics from foreign countries	Other orders and inquiries from Estonia	Other orders and inquiries from foreign countries	Total
1998	316	108	248	242	914
1999	456	232	287	288	1 263
2000	546	295	400	382	1 623
2001	648	209	679	392	1 928
2002	723	252	1 017	414	2 406

See about products and users of statistics also on pp 49–53.

To produce enterprise statistics, in 2002 the Statistical Office arranged 59 official statistical surveys in the following fields: enterprises' finance, trade, service activities, industry, energy, construction, real estate, transport, communications, tourism and accommodation. The production of enterprise statistics in 2002 is characterised by the transmission of a large amount of data to Eurostat and by introducing advanced information system of the statistical register of economic units.

Long-awaited information system is in use

In June 2002, the Statistical Office started to use the new information system of the statistical register of economic units containing the data of economic units starting from 1995. Instead of one type of unit (enterprise/institution/organisation), the system today also includes all other necessary statistical units. All economic units operating in Estonia are represented, excluding households and foreign embassies. At the end of the year, the users of the information system of the statistical register in the Statistical Office numbered 130.

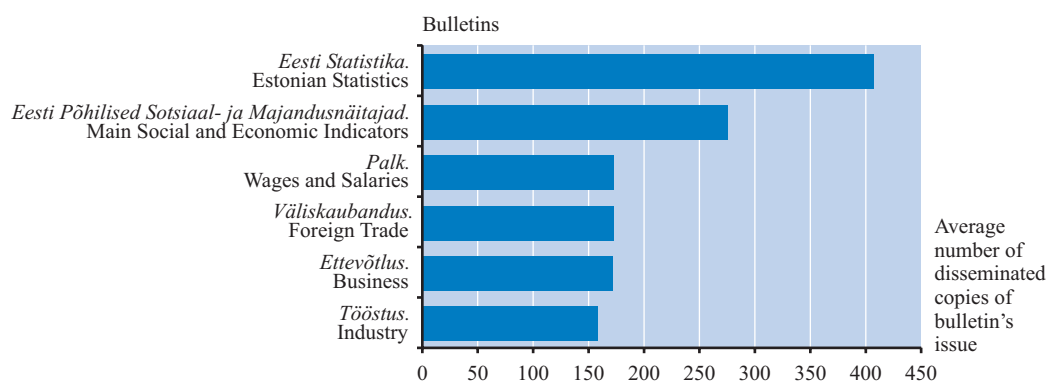
The meeting of the heads of enterprise statistics departments of statistical organisations of the Member States and candidate countries of the European Union gave a good appraisal of the statistical register of Estonian economic units. It was emphasised that the Estonian register is compiled and updated on the basis of several data sources and that it complies with the requirements of the European Union.

In 2002, the annual survey of small and medium size enterprises in the Central European countries, that had been coordinated and financed by Eurostat during eight years, was successfully completed. In 2003, the results will be published in an analytical publication “*Kesk-Euroopa väiksed ja keskmise suurusega ettevõtted. 1995–2001. Small and Medium Size Enterprises in Central European Countries*”. Estonia will not continue the survey independently as it is very expensive.

Large amount of data was transmitted to Eurostat

The Statistical Office has for years transmitted enterprise statistics to international organisations at their respective request. In 2002, the amount of data submitted to Eurostat was very large: monthly and quarterly enterprise statistics since 1998 and construction statistics since 1994. The annual data of enterprise statistics was supplemented with the data for 1999 and 2000. Statistics of industrial products were transmitted for the year 2000 when the data for producing these statistics were collected for the first time. The submitted transport statistics were voluminous: the data on goods and passenger transport of five big ports and of Tallinn Airport since 2001. The transmission of statistics of two new fields — information society and audio-visual services started.

Most disseminated monthly and quarterly bulletins, 18 February 2003

See about products and users of statistics also on pp 49–53.

Besides statisticians, methodologists and programmers worked a lot in preparing databases, describing methodology, adapting and introducing the software. The data are now transmitted with the software Stadium that will guarantee the electronic data protection when sending large databases.

Employees acquired new knowledge and shared knowledge with others

During the year 2002, courses on probability sample survey methods and time series analysis were given to employees of the Statistical Office. The lecturers were the scientific adviser of the Statistical Office Ms Ebu Tamm and Mr Lars-Erik Öller from Statistics Sweden.

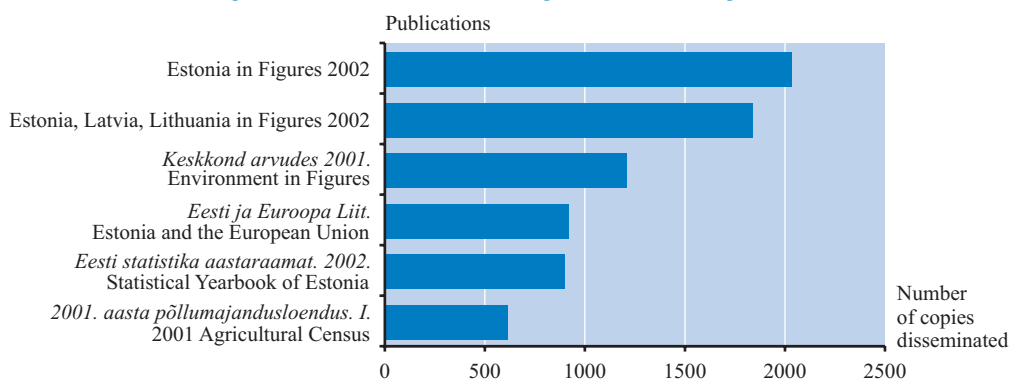
In June the delegation of Albanian statisticians were on a training visit in the Statistical Office for a week. They were given an overview of the production of enterprise statistics. On the basis of the acquired knowledge, Albanians have decided to introduce the same system of collecting monthly and quarterly data as in Estonia. To help to develop the production of enterprise statistics and to adjust it with the requirements of the European Union, the employees of the Statistical Office gave consultations to statisticians in Albania and Kosovo.

In 2002, the head and the adviser of the Enterprise Statistics Directorate of Eurostat examined the production of enterprise statistics in Estonia. They came to the conclusion that the Estonian enterprise statistics are largely in compliance with the requirements of the European Union and it develops in the right direction.

Work of respondents will be simplified

If in 2001 the complex questionnaire EKOMAR was introduced and a possibility was created to present the questionnaire electronically, then in 2002 preparations started to carry out an even more innovative idea. The possibility to make an interface of accounting programmes, which could make the necessary extracts from the accounting database of the enterprise directly to the official statistical questionnaires, was looked for. This would simplify compiling of the questionnaires and save a lot of time. In co-operation with the international audit firm AS KPMG Estonia, a survey was conducted among suppliers and users of accounting software to find out how many of them use accounting software and if the respondents are interested in using alternative possibilities and if the suppliers have interest in improving the software. Both parties were interested. The project attracted the attention of the Enterprise Statistics Directorate in Eurostat. Some of the European Union countries have also started the same kind of work.

Most disseminated publications issued once a year, 18 February 2003

See about products and users of statistics also on pp 49–53.

In 2002, electronic transmission of the data on transport statistics to the Statistical Office was introduced. Each quarter, five larger ports of Estonia and Tallinn Airport send the data on the goods and passengers passing the port or airport. These data are fairly detailed and, consequently, the amount of data is great.

Co-operation with researchers and specialists of economics was fruitful

Researchers and specialists of economics use in their research work more and more enterprise statistics produced in the Statistical Office. Professor of the University of Tartu Mr Urmas Varblane who used the statistical data of enterprises' investments compiled by special order runs as a candidate for the state research prize with his research “Influence of Direct Foreign Investments on Enhancing Competitiveness of the Transition Countries' Economy”. In co-operation with the analysts of Sampo Bank, the Statistical Office updated the yearbook “*Rahandussuhtarvud. 2000. Financial Key Ratios*”, which now contains key ratios characterising all enterprises.

Trade and tourism statistics were updated

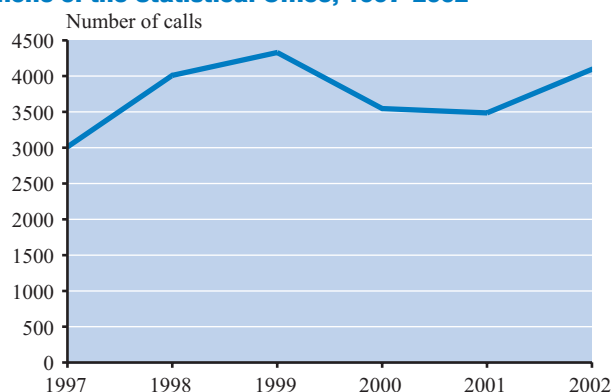
In 2002, the Statistical Office made changes in producing trade statistics. The year 2000 became the base year for the calculation of indices. In previous years, retail sales volume indices were calculated on the basis of the price indices of the previous month and corresponding month of the previous year. The volume indices of previous years were also recalculated.

The quarterly bulletin *Kaubandus. Teenindus. Trade. Service Activities* was updated. More sub-divisions were published and a lot of new interesting indicators were added, such as trading margin, value added, labour cost per working hour, labour cost productivity, etc. The data on trade statistics are updated monthly in the public database. The yearbook “*Turism. Majutus. 2001. Tourism. Accommodation*” published for the first time an overview of the motivation survey of foreign visitors. The Statistical Office conducts this survey in co-operation with EAS Tourism Agency and the Bank of Estonia every year since 1994.

Survey of information technology was conducted for the first time

The users wish to get more information on information technology. That is the reason why the Statistical Office organised in 2002 for the first time the survey “Information technology in enterprise”. The aim was to get an overview of the information technology situation in enterprises. The enterprises showed deep interest in the survey and responded willingly. Non-respondents accounted for less than one fifth that is quite rare for the first survey. Almost all enterprises had computers and Internet connection. Internet was mostly used for the communication with banks, but also for e-trade.

Information telephone of the Statistical Office, 1997–2002

See about products and users of statistics also on pp 49–53.

More data in the public database

In 2002, the Statistical Office started publishing monthly statistics on industry and energy and monthly index of industrial output in the public database. Up to then the quarterly index of industrial output had been published. In 2002, arranging and recalculating of time series of short-term statistics according to the divisions required by the European Union came to the final stage. The classification where products have been divided by consumption is used.

For the first time the sample of short-term statistics of industry and construction included enterprises with production and construction as secondary activity. The above-mentioned field is now better covered with short-term statistics. Publication is complicated due to missing time-series. A thorough analysis of how to publish the data and compare them with previous years is being worked out.

Reporting on the production of statistics of industrial products was improved. The new questionnaire of industrial products that had been compiled on the basis of the international classification PRODCOM and introduced in 2001, had vivid repercussions on the respondents and users of statistics. The employees of the Statistical Office acquired many useful experience of how to classify products and to simplify compiling of the report.

At the end of 2002, the public database (Statistical Database and Regional Development Database) (www.stat.ee) included 174 tables with enterprise statistics. All fields of enterprise statistics were represented.

Publications of enterprise statistics in 2002

yearbooks

- Energiabilanss. 2001.* Energy Balance
- Ettevõtete majandusnäitajad. 2000.* Financial Statistics of Enterprises
- Rahandussuhtarvud. 2000.* Financial Key Ratios
- Transport. Side. 2001.* Transport. Communications
- Turism. Majutus. 2001.* Tourism. Accommodation

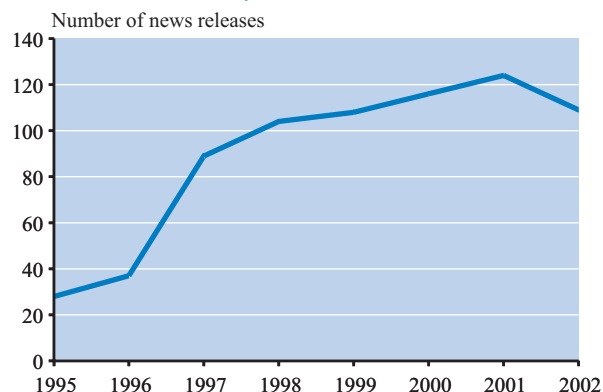
quarterly bulletins

- Ettevõtlus.* Business
- Kaubandus. Teenindus.* Trade. Service Activities
- Kinnisvaratehingud*
- Transport. Side.* Transport. Communications
- Tööstus.* Industry

monthly bulletin

- Turism. Majutus.* Tourism. Accommodation

News releases of the Statistical Office, 1995–2002

See about products and users of statistics also on pp 49–53.

AGRICULTURAL STATISTICS**2002****Continuous surveys continued**

In 2002, the Statistical Office conducted 17 official statistical surveys for producing agricultural statistics. They covered large and small agricultural producers, as well as processors of agricultural products. Data were collected from agricultural producers on land use, number of livestock and poultry, produced agricultural products, used fertilisers and forage. Enterprises processing agricultural products submitted data on livestock, poultry, milk and grain purchased from agricultural producers.

Publications reflecting the results of the Agricultural Census were published

In 2002, the results of the 2001 Agricultural Census were published in two volumes. The first one discusses general data of agricultural holdings and household plots, crop production and livestock and also presents the comparison of main agricultural indicators for the years 1939–2001. The second publication gives an overview of agricultural machinery and equipment, storages and animal husbandry facilities of agricultural holdings. The results of the Census started to be published also in the public database. At the end of 2002, the public database included 150 tables with Agricultural Census data.

The database of agricultural holdings was established

On the basis of the data of the 2001 Agricultural Census, the Statistical Office established the database of agricultural holdings as a frame for samples of holdings from whom the data are collected. Principles of updating of the database and the necessary software were worked out. The survey conducted in summer 2002 allowed to ascertain holdings that had been established after the Census. The data of these holdings were added to the database. On the basis of the land use data and number of livestock the economic size and type of farming were determined according to the typology of the European Union for both holdings with changed land possession and for new holdings.

The Statistical Office participated in the Land Use/Cover Area frame sample Survey

In summer 2002, the Statistical Office participated in the Land Use/Cover Area frame sample Survey conducted in the Member States of the European Union and in three candidate countries (Estonia, Slovenia and Hungary). The aim of the survey was, on the basis of a uniform methodology, to collect data on land cover, land use and essential environmental indicators. Also an archive of landscape photos was created. The collected data allow to analyse changes in the land cover and land use in Europe, to get comparable data on the essential environmental indicators and to link the information on land cover, land use and environment.

Addressees of the news releases of the Statistical Office, 2001–2002

Type	2001	2002
News agencies	6	6
National newspapers	10	10
County newspapers	10	10
TV and radio broadcasting stations	16	16
Estonian representations around the world and foreign missions accredited to Estonia	111	111
Other	62	80
TOTAL	215	233

See about products and users of statistics also on pp 49–53.

Economic statistics of enterprises were adjusted

The quarterly economic indicators on agricultural, hunting, forestry and fishing enterprises for 2002 were published in the public database and in the quarterly bulletin *Ettevõtlus. Business*. The economic indicators for 2000 were published in the public database and in the publications “*Ettevõtete majandusnäitajad. 2000. Financial Statistics of Enterprises*” and “*Rahandussuhtarvud. 2000. Financial Key Ratios*”. Preparations started for publishing the data on agricultural economic accounting in April 2003.

Since 2002, the quarterly agricultural producer price index and purchasing-price index of means of production are calculated on the base 2000 = 100. Preparations were made for the publication of agricultural prices and monthly price indices in 2003.

Data on the supply balance of agricultural and animal products are available for the first time in the public database. Preparations for publishing the supply balance of animal products in 2003 continued.

At the end of 2002, the public database (Statistical Database and Regional Development Database) (www.stat.ee) contained 20 tables with agricultural statistics.

Publications of agricultural statistics in 2002

yearbooks

Kevadkülvipinnad 2002
Põllumajandus. 2001. Agriculture

quarterly bulletin

Loomakasvatus

other publications

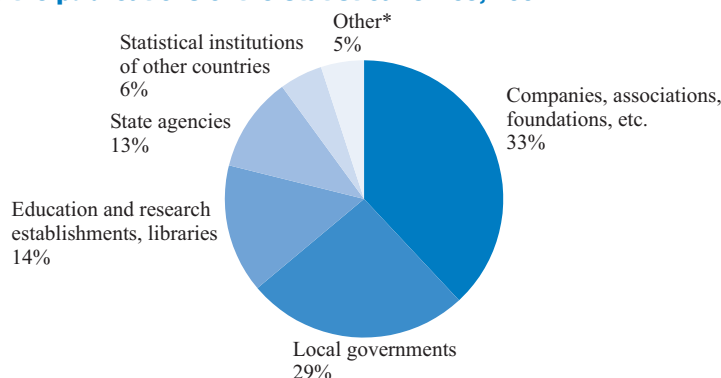
2001. aasta põllumajandusloendus. I. Üldandmed. Taimakasvatus. Loomakasvatus. 2001 Agricultural Census. I. General Data. Crop Production. Livestock

2001. aasta põllumajandusloendus. II. Põllumajandusmasinad ja -seadmed. Hoidlad. Loomakasvatushooned. 2001 Agricultural Census. II. Agricultural Machinery and Equipment. Storages. Animal Husbandry Facilities

pocket-sized reference book

Põllumajandus arvudes. 2001. Agriculture in Figures

Subscribers to the publications of the Statistical Office, 2002

* Press, international organisations, embassies, foreign representations.
See about products and users of statistics also on pp 49–53.

By the beginning of 2002, in producing regional statistics, solutions of information technology had formed and new objectives had been set in the Statistical Office. The main objective was to enlarge the analytical part in the publications of regional statistics and thus contribute to the additional value of numerical data. More thematic maps and diagrams were presented in publications.

In co-operation with the Ministry of Internal Affairs and the Ministry of Finance, for the first time, a publication providing an overview of the regional development in 1995–2000 was compiled. The strategy of regional development was first of all based on the objectives set, but also other issues, such as population, finances given to local governments from the state budget and education, were discussed. The yearbook on regional statistics for 2001 includes a new chapter on the Baltic States.

Together with the Ministries of Internal Affairs of Finland and Estonia, the local governments' needs for regional statistics were specified. The work already done allows to plan the production of regional statistics better in the coming years.

The Regional Development Database was improved. In 2002, the transmission of the data from the existing database to the database created according to the new information technology was completed. New fields and also new data on the work of the Rescue Board and local roads were added. The data on the money allocated from the state budget to local governments have been prepared.

The forthcoming accession of Estonia to the European Union has enhanced the interest of Eurostat in the regional statistics of Estonia. In 2002, the Statistical Office started to compile an overview of the availability of the regional data in the Eurostat database.

Publications of regional statistics in 2002

yearbook

Eesti piirkondlik statistika. 2001. Regional Statistics of Estonia.

other publications

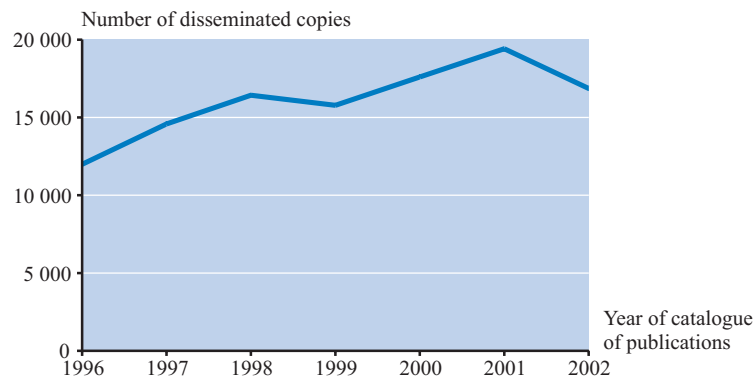
Maakonnad arvudes. 1997–2001. Counties in Figures.

Eesti regionaalareng. 1995–2000

pocket-sized reference book

Eesti linnad ja vallad arvudes. 2002. Cities and Rural Municipalities of Estonia in Figures

Dissemination of statistical publications, 1996–2002*

* Excluding copies used in press conferences, fairs, publicity campaigns, in the work of the Statistical Office, etc. See about products and users of statistics also on pp 49–53.

PRODUCTS AND CONSUMERS

2002

Trend of statistical printed publications towards analytical and reference publications

The catalogue of the Statistical Office “*Statistikaväljaanded. 2002. Statistical Publications*” presents 54 titles of publications including three monthly bulletins, 32 yearbooks, nine quarterly bulletins and ten single publications. 45 publications are bilingual (in Estonian and English), six are in Estonian and three are in English.

In 2002, most publications of the Statistical Office were available both as a printed publication and on diskette, two publications were on CD-ROM. Publications were also disseminated by e-mail.

The CD-ROM “*Eesti statistika aastaraamat. 2002. Statistical Yearbook of Estonia*” presents longer time series of environment, population, social and economic statistics as compared to the printed publication under the same heading. The CD-ROM attached to the yearbook “*Rahvastik. 2001. Population*” provides demographic general data, statistics on location and composition of the population, on births and deaths, marriages and divorces as time series starting for 1970 and as more detailed indicators starting for 2000. The data on the CD-ROM of the Statistical Yearbook have been presented as text, PC-AXIS, HTML, Excel and, for the first time, also as XML files. The CD-ROM of the population yearbook no longer includes text files. Both CD-ROMs provide the possibility to create thematic maps with the help of the PC-AXIS component PX-MAP.

In connection with the consistent principle of publishing all the numerical information — meant for releasing — first of all in the database, the statistical printed publications have become less important as a place for presenting the numerical data. The Statistical Office lays more stress on presenting analytical overviews in printed publications as well as on illustrating them with diagrams and thematic maps, reducing the proportion of large tables. The Statistical Office plans to compile and publish in the future more publications such as the ones published in 2002: “*Säästva arengu näitajad. Indicators of Sustainable Development*”, “*Täiskasvanute koolitus ettevõtetes*” and “*Eesti regionaalareng 1995–2000*” (published in cooperation with the Ministry of Internal Affairs and the Ministry of Finance), which all include more analytical text, good diagrams and only a few simple comprehensive tables. The other trend in publishing of printed publications is the reference books. In 2002, the following pocketbooks were published: “*Estonia in Figures 2002*”, “*Estonia, Latvia, Lithuania in Figures 2002*”, “*Eesti ja Euroopa Liit. Estonia and the European Union*”, “*Eesti linnad ja vallad arvudes. 2002. Cities and Rural Municipalities of Estonia in Figures*”, etc. Publication in the series providing the results of the Population Census “*2000. aasta rahva ja eluruumide loendus. 2000 Population and Housing Census*” (Volumes III–VI) and the results of the Agricultural Census “*2001. aasta põllumajandusloendus. 2001 Agricultural Census*” (Volumes I and II) were issued.

Titles and publications, 1994–2002

Year	Titles (by catalogue of publications)	Publications* (01.01.–31.12.)
1994	51	105
1995	46	99
1996	46	117
1997	52	118
1998	59	120
1999	59	117
2000	58	127
2001	65	130
2002	54	117

* Includes all the annual publications published once a year and single issues of periodicals.

In 2002, the Statistical Office disseminated nearly 20,000 copies of statistical publications (in print, on diskette, on CD-ROM and by e-mail). 51% of all copies were disseminated free of charge. State agencies, e.g., the *Riigikogu*, Office of the President of the Republic, Bureau of the Prime Minister, ministries, offices, inspectorates, etc. receive statistical publications free of charge. Rural municipality and city governments received free of charge the publications of the 2000 Population Census and of the 2001 Agricultural Census. To make official statistics available in all the areas of Estonia, starting from 2002, all county and city central public libraries receive free of charge one copy of the publications of the Statistical Office. 97% of the publications were ordered as a hard copy. 83% of subscribers of statistical publications were from Estonia. In 2002, 426 new subscriptions were made. Of them 352 were commercial undertakings, unions, etc. who accounted for 33% of all subscribers.

The web site www.stat.ee and the public database were visited actively

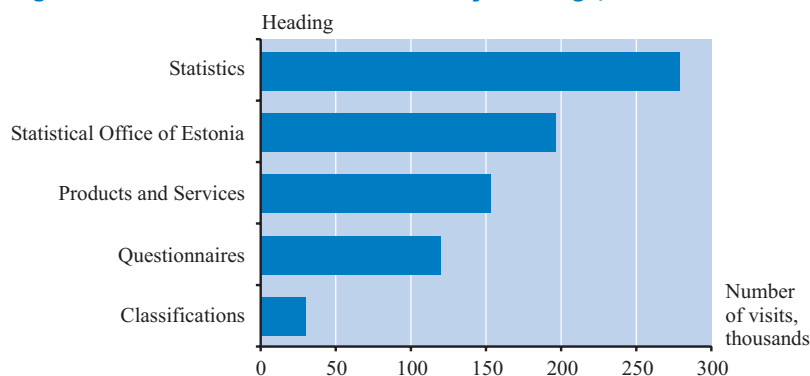
In 2002, the most popular heading of the web site was “Statistics”, which received 36% of all visits. The public database is available under the heading “Statistics”. The data on main socio-economic indicators, censuses, Baltic States, candidate countries of the European Union and other data are presented under this heading. The most frequently visited web pages were the “Main Social and Economic Indicators”, the list of classifications and job offers (both in Estonian), and the “Links”.

The area of statistics, which received the largest number of hits in the public database (the Statistical Database and the Regional Development Database), is the population. Wages and salaries, gross domestic product, labour market and foreign trade followed more or less evenly. The Population Census statistics was also popular among the Estonian-speaking population. At the end of 2002, the public database included over 1,000 tables. The public database is available in two languages. The number of hits to the tables of the public database was the largest in October — over 15,000.

In 2002, the Statistical Office examined the use of the web site and of the public database with the help of questionnaires concerning the web site. It appeared that more than a half (59%) of the respondents looked for statistics mainly in the database. The majority of respondents (72%) used the database at least once a month, one third of them used it daily.

The service standard of the public database is available in the Information Centre or on the web site www.stat.ee under the heading “Products and Services”.

Visiting of the Statistical Office’s web site by headings, 2002*

* The headings "Statistics", "Statistical Office of Estonia" and "Products and services" include also visits made to pages published in English. The headings "Questionnaires" and "Classifications" are available only in the Estonian version of the web site.

Surveys were conducted for satisfying the users' wishes better

In 2002, the Statistical Office conducted three users' surveys to study the influence of the visual identity of the office to the public, the needs of journalists and the use of the web site.

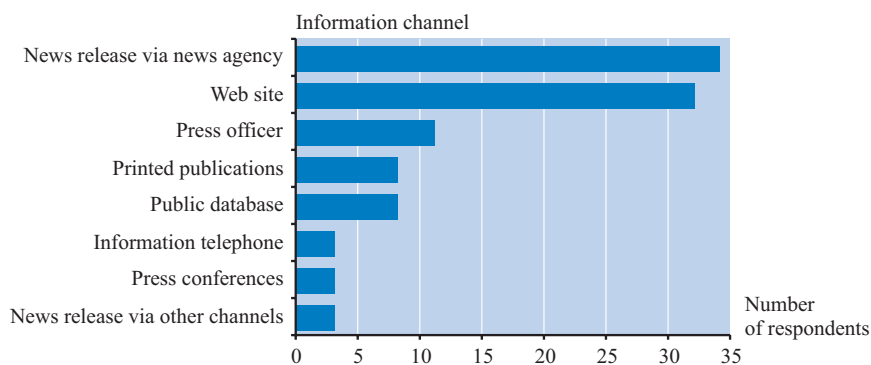
The aim of the visual identity survey was to find out how the users of statistics interpret the visual elements of the identity of the Statistical Office, such as the logo, design of the web site and statistical publications. Active as well as potential clients were interviewed.

The advantage of the logo was that it was informative, the drawback — low attractiveness. The typefaces of the logo confused many respondents and were given a negative appraisal. The logo was described with such positive words as specific, impressive, simple, and with negative words as dull, conservative, heavy, non-professional. The users considered the web site more informative and aesthetically more successful than non-users. Also the contemporary character of the logo was considered positive. Non-users thought that the web site could be more attractive. Students evaluated statistical publications higher than other respondents. The informative character of publications was considered positive. The respondents remembered most the blue colour of the visual identity that is the distinctive colour of the Statistical Office. The opinions and expectations of active users of statistics and non-users differed in the survey. The active users were of an opinion that there was no need for great changes in the visual identity. They evaluated highly the consistency and rapid information retrieval. Non-users would have expected a more interesting presentation of statistics and more attractive visual identity.

The survey of journalists' needs and satisfaction was conducted to learn about their preferences and wishes in using statistical information. The Statistical Office considers journalists an essential target group as through them a large share of published data reaches the public. Six journalists were interviewed more thoroughly, 38 responded to the questionnaire.

Statistics as a field were considered complicated by journalists, and therefore they do not always dare to interpret the statistics presented on the web site or statistical publications themselves and need the help of a specialist. As journalists have often little time for writing an article, operative transmission of the data is essential. For that reason they have sometimes preferred preliminary prognosis of other institutions offering statistics to the information of the Statistical Office. Journalists wanted to get more analytical texts and diagrams. The yearbook “*Eesti statistika aastaraamat*. Statistical Yearbook of Estonia” and the pocket-sized reference books were the betterknown publications. Journalists commended the well organised press conferences and presentations.

Information channels of the Statistical Office by order of preference, 2002

Survey of journalists' needs and satisfaction
Estonian Surveys Ltd.

The main purpose of the web site use survey was to evaluate the suitability of the web site of the Statistical Office to a wide range of users. Also the performance of essential functions of the web site needed to be evaluated. The participants in the survey included five students and five national officials who had not been using the web site in their everyday work or studies. Each participant had to find answers to eight questions using the web site of the Statistical Office. After that the participants were asked to describe their observations and opinions on the web site as a whole.

It appeared that the users of the target group had a positive opinion about the web site. The participants were surprised how much various information could be found on the web site. The participants did not have major problems in finding answers to questions.

The Statistical Library helped to find information

In addition to statistical publications of Estonia, the statistical publications of other countries and international organisations are available for reading and studying in the library of Information Centre.

In 2002, 6,366 clients visited the library, 5,658 of them used the materials available on the bookshelves and 708 bought publications of the Statistical Office. 2,570 pages of copies were made. The library received nine excursions with 135 participants.

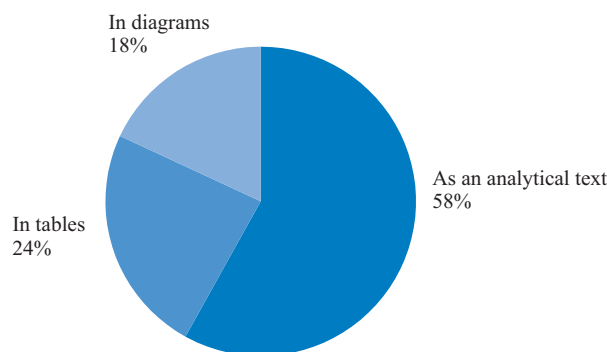
The visitors are served by consultants who

- help to find statistical material from the bookshelves,
- give information on the existence and availability of statistics,
- supervise in using the web site,
- sell the statistical publications,
- receive the orders and inquiries of statistical information.

In 2002, 1,054 exchange publications were added to the collection, 500 hard copies were donated and 62 were purchased. At the end of the year, the library comprised 16,694 documents, of which 136 electronic. The electronic catalogue of the library was tested in the Intranet to make it later available to the users of the web site of the Statistical Office.

The standard of services of the library is available on the web site www.stat.ee under the heading “Products and Services”.

**Preferred type of presentation of information of the Statistical Office, 2002
(% of respondents)**

Journalists communicated statistics to the public

In 2002, the Statistical Office made public 109 news releases. National newspapers, county papers and news agencies reflected 108 of them, i.e. 99%. The news releases discussing prices, labour market and wages evoke most response. Since 2002, all news releases are bilingual — in Estonian and English.

In 2002, the Statistical Office organised a briefing and two presentations to journalists. In 2002, the Statistical Office presented to journalists the hard copy and CD-ROM of the publication "*Eesti statistika aastaraamat. 2002. Statistical Yearbook of Estonia*" and the first publication of the Agricultural Census "*2001. aasta põllumajandusloendus. I. Üldandmed. Taimakasvatus. Loomakasvatus. 2001 Agricultural Census. I. General Data. Crop Production. Livestock*".

The standard of services of news releases is available on the web site www.stat.ee under the heading "Products and Services".

Interest in statistics is increasing

It is possible to turn to the Statistical Office with various requests for information by letter, fax, e-mail and via web site. Information can also be ordered in the Information Centre.

The request for information is the request for published or documented information. In 2002, the Statistical Office satisfied 679 requests for information, 127 more than in 2001. Order is a request for more detailed information than available in the public database or in statistical publications. Satisfying the order requires more detailed processing and analysis of the data. 1,727 orders were satisfied — this is 351 more than in 2001. The most popular field was continuously foreign trade, for which 975 requests for information and orders were presented. The total number of satisfied requests for information and orders was 2,406 — 478 more than in 2001.

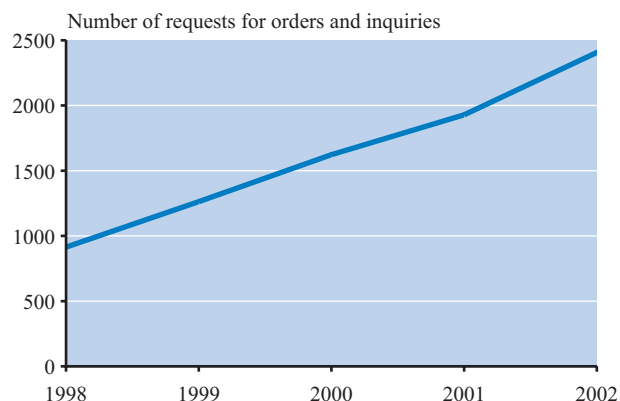
The standard of services of requests for information and orders is available on the web site www.stat.ee under the heading "Products and Services".

Information service telephone is the simplest means to get statistical information

In 2002, the calls to information service telephone totalled 4,095. On average 16 calls per day were answered. By phone it is possible to subscribe to statistical publications, apply for requests for information and orders, etc.

The standard of information service telephone is available on the web site www.stat.ee under the heading "Products and Services".

Requests for orders and inquiries satisfied by the Statistical Office, 1998–2002

The Statistical Office coordinates the translation of international classifications and implements the national classifications, which have been based on them. In 2002, one of the most important works was translating the Statistical Classification of Products by Activities (CPA 2002) and the 2002 version of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community (NACE Rev 1.1). The Estonian Classification of Economic Activities EMTAK 2003 was prepared on the basis of the two above-mentioned classifications. The classification of products and services TTK 2002 and the translation and explanatory notes to the Classification of the Functions of Government (COFOG 99) were published. The classification of the Estonian administrative and settlement units was supplemented in conformity with the legislation. The classifications of states and territories as well as of currencies and funds were supplemented. The Statistical Office participated in translating the Combined Nomenclature (CN 2003) and in analysing the changes made on this basis in the Estonian Nomenclature of Goods EKN 2003.

The Statistical Office participated in the pilot project “Local Territorial Units”. This project serves as a preparation for describing the changes made in the administrative division between the years of the 1989 and 2000 Population Censuses.

Questionnaires used in conducting the official statistical surveys were harmonised on the basis of classifications. The classification of the fields of statistics was worked out and approved.

INTERVIEWERS SET SECTION

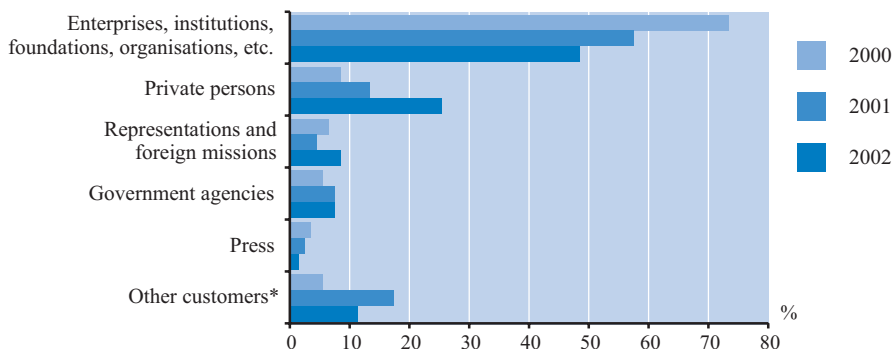
In 2002, the Statistical Office continued collecting data of the quarterly labour force survey, household budget survey and continuous survey of farms. Since 1995 the Statistical Office has co-operated with the Estonian Tourist Board to conduct border-crossing surveys. The Statistical Office participated in the survey of agricultural producers.

The pilot project — transition from paper questionnaires to electronic ones that had started in 2001 — continued. In October-November laptop computers were used while interviewing people. Since 2003, the data of the labour force survey are consistently collected using laptop computers.

In August-September the interviewers participated in the data collection of the project carried out by the Centre for Policy Studies PRAXIS “Evaluation of the Active Labour Market Policies in Estonia”.

In December the preparatory work for transition from a county-orientated coordination system to a region-orientated coordination system was completed. In January 2003, new work arrangement started.

Requests for orders and inquiries to the Statistical Office, 2000–2002

* Local governments, educational and research institutions, statistical institutions of other countries, international organisations, etc.
See about products and users of statistics also on pp 49–53.

In 2002, the resources of information technology (IT) were on the required level for the production system of the Statistical Office. The IT Committee having worked at the Ministry of Finance completed its performance in May 2002. The department of information technology of the Ministry of Finance started to co-ordinate the execution of the IT budget of the Statistical Office.

The Statistical Office laid down the security policy and the security rules, which are implemented according to the approved plan.

In 2002, more statistical data were sent to Eurostat. Larger amount of data are transmitted by the data exchange software Statel/Stadium worked out in Eurostat.

In August the Statistical Office arranged PC-AXIS Reference Group Meeting, representatives of 16 countries participated in it. PC-AXIS software is developed on the basis of suggestions of the working group. The Statistical Office uses the above-mentioned software for maintaining the public database and for presentation of the data on the CD-ROM.

Additional hardware and software were acquired

Equipment for updating the local computer network of the Statistical Office was procured. As a result of the public procurement organised by the Ministry of Finance, new computers were rented. Six new network printers were purchased.

The software of the desktop mapping tool was updated and the licences for statistical software SPSS were purchased.

Development work was essential

In 2002, the Statistical Office put into service the SAP software introduced in the Ministry of Finance in the field of accounting and personnel work.

In co-operation with the Andmevara Ltd, the system of metadata of statistical information system and the database of aggregated data were developed. The Regional Development Database was improved, it is now available also on the web site of the Statistical Office. The Regional Development Database includes besides official regional statistics also regional data collected outside official statistical surveys. At the end of 2002, the public database contained more than 1,000 tables.

The system of accounting of state assets was improved. 10 public procurements were arranged for updating the hardware and software as well as for the development work.

Geographical Information System (GIS) was used for both statistics collected in the censuses and by surveys

Thematic maps were compiled for publishing in the publications of the Population Census as well as of the Agricultural Census. These publications are also available on the web site of the Statistical Office under the heading "Statistics".

The geographical information system was used in the preparation of sample survey areas. This allows to optimise the number of interviewers and to prepare sample surveys more efficiently. The Statistical Office participated in the Land Use/Cover Area Frame Statistical Survey LUCAS organised in the Member States of the European Union and three candidate countries (in addition to Estonia, in Slovenia and Hungary). The Statistical Office compiled and printed maps and orthophotos, which were distributed to surveyors in 1,444 observation points in Estonia.

In the framework of the co-operation agreement, the Statistical Office and the Estonian Land Board commenced a pilot project concerning the mutual maintenance of the spatial data.

INTERNATIONAL CO-OPERATION**Two employees of the Statistical Office started to work in Eurostat**

2002

In 2002, the employees of the Statistical Office participated in 263 conferences, seminars, meetings or courses. 118 employees were sent on foreign missions in 32 countries. The farthest destination was Montreal, the most exotic — Albania. A representative of the Statistical Office participated as an observer in the Population Census of Macedonia. The biggest delegation (6 employees) participated in the joint seminar of information technology of the Baltic statistical organisations in Riga in November 2002. Most frequently the employees were sent on missions to Eurostat in Luxembourg.

The Statistical Office continuously participated in the statistical co-operation programme. On 31 August 2002, the Phare Statistical co-operation programme 99 finance contract ended and financing of Phare 2000 technical aid started (in the framework of the so-called Phare Grant Contract). This did not change the rules of missions of employees of the Statistical Office, but this brings along a higher responsibility of using Phare finances.

For the first time, the representatives of the Statistical Office took part in actions relating to the implementation of research and development in official statistics (AMRADS). The Statistical Office participated for the fifth time in the annual Session of the United Nations Statistical Commission in New York.

For the first time, Eurostat engaged two employees of the Statistical Office as national experts for 2–4 years. This forms an official basis of the Estonian representation in Eurostat even before Estonia has joined the European Union.

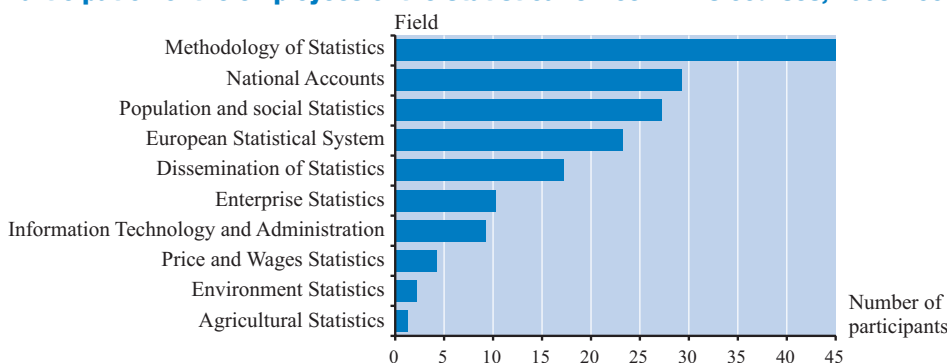
Employees of the Statistical Office participated in many task forces of Eurostat. One employee took part in the preparation of the strategy document for 2003–2006 of the statistical co-operation programme of the European Union.

80 foreign visitors visited the Statistical Office.

The Statistical Office conducted international seminars

The most intense period for the Statistical Office with regard to arranging international seminars was in summer months.

- 10–11 June Eurostat working group meeting “Use of Household Budget Survey Data in Evaluation of Household Final Consumption”.
- 15–23 June Eurostat/Landsis Seminar on Environment Expenditure and Waste Statistics.
- 12 July Eurostat/Landsis Seminar on Structure of Agricultural Holdings.
- 10–12 July Eurostat working meeting on financial statistics and fiscal accounts.
- 26–28 August PC-AXIS working group meeting.

Participation of the employees of the Statistical Office in TES courses, 1993–2002*

* Training courses for statisticians organised by the TES Institute.
See about the staff also on p 58.

Co-operation with statistical organisations of other countries was fruitful

Fruitful co-operation with Statistics Finland, the Central Statistical Bureau of Latvia and Statistics Lithuania continued. On 2–4 May the Steering Committee of Statistical Organisations of the Baltic States had a meeting near Elva. Co-operation with Statistics Sweden continues within SIDA. Now the employees of the Statistical Office share experience as experts in Albania and Kosovo. The statisticians from Albania visited the Statistical Office of Estonia twice last year. Co-operation with the State Committee of the Russian Federation on Statistics enlivened. Although the contract was not signed yet, the statisticians of Russia went to the Statistical Office to observe the organisation of the Agricultural Census and the employees of the Statistical Office visited the training centre Goltsino near Moscow to share their experience.

International pilot projects that had started in 2001 continued. The following projects were launched: use of the Household Budget Survey data for estimating household final consumption, foreign trade, agriculture and environment expenditures. At the end of the year, pilot project contracts of enterprise short-time statistics, local territorial units and purchasing power parity were signed.

Preparations started for the implementation of the system Intrastat to collect statistics on the exchange of goods of the EU countries.

Integration with the statistical system of the European Union enlarged. If in previous years the statistical position papers were submitted to the Ministry of Foreign Affairs once a year, then in 2002 already twice a year. Technical adaptations of the European Union accession started to be prepared and observed, i.e. for the first time the statistical organisations of candidate countries could present their own opinions and commentaries about the documents of the Statistical Programme's Committee.

Traditionally the employees of the Statistical Office participated in the European Volleyball Tournament for Statisticians held in Portugal. For the first time two teams participated in competitions. Two representatives from Finland and one from Switzerland also participated in the Estonian team.

Staff of officials of the Statistical Office by education, 31 December 2002

	Higher officials	Senior officials	Junior officials	Officials total
Higher education	56	225	2	283
Vocational secondary education	2	16	2	20
Secondary education	2	28	2	32
Total	60	269	6	335

See about the staff also on p 58.

STAFF

2002

Most of the employees were middle-aged

As at 31 December 2002, the number of employees of the Statistical Office was 361, 93% were officials and 7% support staff. 83% of the employees were females. The total number of higher officials was 60, 28% of them were males. Senior officials numbered 269, of whom only 15% were males. A large share of employees was middle-aged: 30% of employees were aged 51–60 and 25% were aged 41–50. 84% of officials had higher education. 10 candidates of sciences and 5 masters were employed in the office. In 2002, 25 officials started to work in the Statistical Office and 32 officials left the office.

New knowledge was acquired both in Estonia and abroad

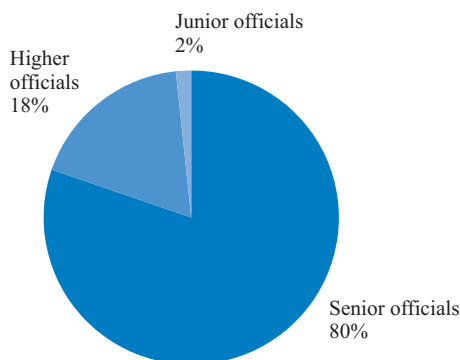
In 2002, the employees of the Statistical Office took part in many training courses in Estonia and abroad. 35 employees (significantly more than in the previous years) took part in 24 courses of the TES-Institute, which trains the statisticians of Europe. The courses were arranged on the following fields: enterprise statistics, economic accounts for agriculture, national accounts, price statistics, marketing and dissemination of statistics, methodology of statistics, classifications, confidentiality, statistical system of Europe, social statistics, management and planning. The employees also participated in the course given by the statistical organisation of France INSEE.

At the beginning of the year, two employees completed their training in the Statistical Office of the European Communities (Eurostat). One employee had stayed there from March till August. In September as many as four employees started their traineeship in Eurostat in the following fields: structural indicators, environment statistics, health statistics, data collection, publications and balance of payments statistics.

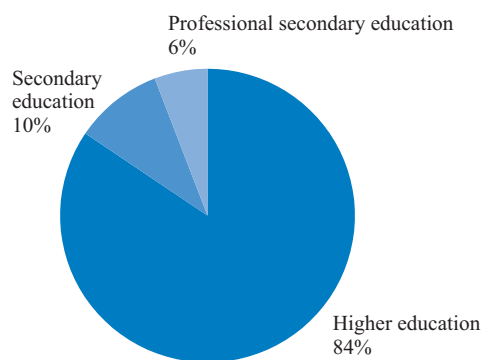
In Estonia, the employees of the Statistical Office were trained in the Estonian Institute for Public Administration, Abobase Systems Ltd, EMI EWT, Tallinn Pedagogical University, BCS Computer Training Ltd, Studium-S Ltd, Esko Training, Kreenika Ltd, etc.

Training was offered in the form of open courses and group training on various fields. It is essential to know different software programmes in everyday work, therefore employees improved their knowledge in computer training and information technology courses. Due to close international contacts, it is very important for the employees to know foreign languages. Many employees participated in language courses. Training was also organised in the field of economy, finance and internal audit. The employees improved their knowledge in the courses of bookkeeping and financial administration. There were also training courses on Eurointegration and legal matters, management and archive administration, as well as training on communication and personnel work.

Officials of the Statistical Office, 31 December 2002

Officials of the Statistical Office by education, 31 December 2002

STRUCTURE OF THE STATISTICAL OFFICE

As at 31.12.2002

KONTAKTID

**Statistikaameti töötaja e-posti aadressi kuju:
eesnimi.perekonnanimi@stat.ee**

**Statistikaameti aadress
Endla 15
15174
Tallinn**

Telefon 6259 300

Faks 6259 370

stat@stat.ee

www.stat.ee

CONTACTS

**The form of the e-mail address of the employee of the Statistical Office:
first name.surname@stat.ee**

**Address of the Statistical Office
15 Endla Str
15174
Tallinn**

Telephone +372 6259 300

Fax +372 6259 370

stat@stat.ee

www.stat.ee

Aastaruande on koostanud, kujundanud ja kirjastanud Statistikaamet,
Endla 15, 15174 Tallinn
Trükkinud Ofset OÜ, Paldiski mnt 25, 10612 Tallinn
Aprill 2003

The annual report has been compiled, designed and published by
the Statistical Office of Estonia,
15 Endla Str, 15174 Tallinn
Printed by Ofset Ltd, 25 Paldiski Rd, 10612 Tallinn
April 2003